Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

№ 146 (20. 114) • 1988 йил 26 июнь • якшанба • Баҳоси 3 тийин.

Москвага, партия конференциясига

КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясига республика партия ташкилотидан сайланган делегатлар 25 июнь куни Тошкентдан Москвага жўнаб кетдилар. Улар орасида саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг илғорлари, фан ва маданият арбоблари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, партиянинг обрў-эътиборли аъзолари, социалистик янгиланишнинг фаол тарафдорлари бор.

Мамалакат коммунистларининг анжуманига тайёргарлик кўриш, КПСС Марказий Комитетининг Тезисларини муҳокама қилиш давомида делегатларнинг республика меҳнаткашлари билан учрашувлари бўлди. Самимий, амалий ва принципиал суҳбатлар чоғида республика партия ташкилоти вакил қилиб юбораётган кишилар партия анжуманига ўзларининг ишонч мандатини топширган кишиларнинг наказларини эшитдилар. Коммунистлар ўз делегатларидан партия конференциясида шунчаки иштирок этмай, балки баракали, амалий ва самарали ишларни, бутун совет жамияти турмушнинг тактикаси ва стратегиясини белгилаб берадиган ҳужжатлар ва қарорларни ишлаб чиқишга шахсан ҳисса қўшишларини кутаётганликлари ҳамма жойда таъкидланди.

(ЎзТАГ).

ТАНИШИНГ: XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ. УЛАР ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ НОМИДАН МАМЛАКАТ КОММУНИСТЛАРИ АНЖУМАНИДА ИШТИРОК ЭТАДИЛАР

МОСКВА, КРЕМЛЬ:

ДЕЛЕГАТЛАР РЎЙХАТДАН ЎТИШМОҚДА

XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТИ, «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАХСУС МУХБИРИ НОМОЗ САЪДУЛЛАЕВ КАТТА КРЕМЛЬ САРОЙИНИНГ ГЕОРГИЙ ЗАЛИДАН ХАБАР БЕРАДИ

● Москва кеча тонгданоқ XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатларининг илк делегацияларини қабул қила бошлади.

Соат 10.00. Катта Кремль саройидаги Георгий зали. Делегатлар рўйхатдан ўтишмоқда.

— Ўзингизни таништирсангиз? — сўрайман қўлида партия билети ва паспорти билан навбатда турган аёлдан.

— Мусаева Валида, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут соғувчиси...

Эсладим. Уни Тошкент область пртия комитетининг XI пленумида XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига делегатлар сайланганча кўргандим. Кейин газетада у ҳақда «Беором қалб» сарлавҳали лавҳа берилди. Соғувчилик касбида қарийб 30 йилдан буён меҳнат қилади. Дастлаб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳикоятхон Абдуллаевага шогирд тушди. Ҳалол ва фидокорона меҳнат шу йиллар давомида кўксига II, III даражали Меҳнат Шуҳрати орденлари тақди. Ўтган йили боқимидаги ҳар бир сигирдан 4 минг килограммдан сут соғиб олди. Бу йилги режаси — шу кўрсаткични 4500 килограммга етказиш. Олти ойлик топшириғини барвақт, ошириб бажарди.

Рўйхатдан ўтиб бўлган делегатлардан бири — Қашқадарё область Нишон районидаги Усмон Юсупов номли совхоз-техникумнинг пахтачилик бригадаси бошлиғи Сафар Холбоевга рўпара бўлдим.

— Анжуманга қандай совғалар билан келдингиз?

— Ҳозир совганинг ўзи йўқ, лекин мустаҳкам замин бор. Ихтиёримиздаги пахта майдонларининг ҳаммасида ғўза ёппасига гулга кирди. Гектар бошига ҳосилдорликни 40 центнерга кўтариш юзасидан берган ваъдамизнинг уддаси учун тўла кафолот бор.

Касб-корим нуқтаи назаридан бажараётган тиғиз ишимни кузатиб турган онахон ёнимга келди.

Танидим. Антонина Павловна Хлебушкина, Тошкентдаги 22-болалар уйи директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

— Кечирасиз, юзлаб гўдаклар бошини силаган, уларни оқ ювиб, оқ тараган табаррук қўлларингиз билан ён дафтарчамга дастхат ёзиб бероласизми? — сўрадим.

— Бош устига, болам, — деди у оналарга хос оҳиста, юмшоқ, майин овозда ва қалам-дафтаримни қўлимдан оларкан, қўшиб қўйди:

— Дастхатгина эмас, партия анжуманига бўлган қалб истагимни ҳам ёзиб беришга тайёрман: «Конференцияда мамлакатимиз халқ хўжалигининг ривожига ва халқимиз социал турмушига оид муҳим қарорлар қабул қилиниши билан бирга Ер юзида Тинчликни сақлаш ва унга қўшаётган ҳиссамизни бундан буён ҳам қўпайтириш юзасидан амалий чоралар кўрилишини жуда-жуда истайман»...

Кремлнинг биллур қандиллар ёғдусига чўмган Георгий залида мамлакатимиз коммунистларининг вакиллари 47 йиллик танаффусдан сўнг ўтказилаётган навбатдаги конференция делегатлари рўйхатга олинмоқда. Ён-веримга боқаман: Тўра Раҳимов — Хоразм область Хонқа районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг пахтачилик бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони; Арина Шек — Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати ишчиси, уччала даражали Меҳнат Шуҳрати ордени нишондори; Меликўзи Ҳайдаров — Фарғона область Риштон районидаги 85-механизациялашган қўчма колонна комплекс қурувчилар бригадаси бошлиғи, Меҳнат Қизил Байроқ ордени соҳиби.

Рўйхатдан ўтиш давом этмоқда. Стол ёнига Сирдарё, Сурхондарё, Самарқанд, Наманган делегатлари яқинлашди. Улар кетидан қорақалпоғистонлик, навоийлик, бухоролик, жиззахлик делегатлар боришяпти: ҳаммасининг кайфияти баланд, сўзлари дангал, қадамлари шаҳд, режалари аниқ. Партия конференциясида мамлакатимиз социал ва сиёсий ҳаёти ривожига оид муҳим қарорлар қабул қилишга, баҳсларда фаол қатнашишга, зарур бўлса, янгиланиш тўсиқлари билан жанг қилишга тайёр коммунистлар, қайта қуриш нинг чинакам тарафдорлари, эл-юртнинг муносиб фарзандлари!

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлари (чапдан ўнгга): Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти студенти А. Отахонов, Гулистон районидаги «Красная заря» колхози бригадири А. Эсиргапов, Норин районидаги Калинин номли колхоз бригадири Х. Мингбоева, Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи ишчиси А. Мирзаматов, Янгиер бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатининг темир-бетон буюмлари заводи кран машинисти Л. Ханякина, Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози правлениеси раиси П. Қосимов ва Муборак газни қайта ишлаш заводи директори Н. Будзиевский.

Р. Шагаев фотоси (ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ — *БИЗНИНГ СУҲБАТЛАР* — ДУШАНБЕ

ЕЧИМЛАРНИ БИРГАЛИКДА ҚИДИРАЙЛИК

Яқинда Душанбеда Ўзбекистон делегацияси Тожикистон партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари, илмий ва ижодий зиёлилар намояндаларн, оммавий ахборот воситалари ходимлари билан учрашди. Меҳмонлар корхоналар ва қурилишларда, колхозлар ва совхозларда, ташкилотлар ва муассасаларда бўлдилар. Хўш, бу сафардан кўзда тутилган мақсад нималардан иборат? Мухбиримиз В. Артеменконинг Ўзбекистон делегацияси раҳбари, республика Компартияси Марказий Комитети биринчи секретари Р. Н. НИШОНОВ билан суҳбати ана шу савол билан бошланди.

— Биз Тожикистонга икки қўшни иттифоқдош республика ўртасидаги ҳамкорликни, иқтисодий ва маданий алоқаларни, икки республика меҳнаткашларини интернационал руҳда тарбиялашни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш йўлларини белгилаб олиш учун келдик. Қардош халқлар ўртасидаги дўстлик илдизлари неча асрлар қаърига бориб тақалади. Ўзбеклар ва тожиклар маданият ва маиший турмушда кўпгина умумийликка эгадирлар. Бизнинг бир-биримиздан ягона фарқимиз шуки, бизнинг тилларимиз турли тил оиласига мансубдир. Жомий ва Навоий, бошқа кўпгина адабиёт арбобларининг дўстлиги ва илҳомбахш ижоди халқларимиз ўртасидаги самарали алоқалар тимсолидир. Ўша пайтлардаёқ маданият ўз табиатига кўра маҳдудликка асло тоқат қила олмаслигини тушуниб етганлар. Миллий бойлик мунтазам равишда жамланиб боради, бошқа халқлар ютуқлари билан бойийди.

Республикалар ўртасидаги самарали алоқалар ва ўзаро ёрдамни мустаҳкамлаш асосидагина ҳар бир республиканинг экономикаси ва маданиятини жадал ривожлантириш мумкин. Қардошларча бирдамлик ҳис-туйғулари халқларимизнинг қон-қонига сингиб кетган. Масалан, республикаларимиз территориясидан оқиб ўтувчи дарёлар оқимини тартибга солиб турувчи қудратли сув омборлари системаси вужудга келтирилганлиги қишлоқ хўжалиги экинлари майдонларининг сув таъминотини яхшилади, янги ерларни ўзлаштириш имконини берди. Ўзбекистон колхозларига Тожикистон территориясидаги ўтлоқзорлар, Тожикистон колхозларига эса Ўзбекистондаги яйловлар узоқ муддатли фойдаланишга топширилган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бунда биз ягона халқ хўжалиги комплекси шароитларида маҳкамачилик ва маҳаллийчилик кўринишларига асло тоқат қилиб бўлмаслигини аниқ равшан ҳис этамиз. Чунки маҳкамачилик ва маҳаллийчилик оқибатида шартнома интизоми бузилади. Планда белгиланган маҳсулотларни етказиб бериш барбод бўлади ва умумдавлат вазифаларини ҳал этиш мураккаблашади.

— Рафиқ Нишонович, кейинги пайтларда Ўзбекистонда яшовчи тожиклар маҳаллий ҳокимият органларига уларнинг қонуний ҳуқуқлари чеклаб қўйилганлиги хусусида жиддий эътирозлар билдиришяпти, деган сўзларни тез-тез эшитишга тўғри келди. Бундай норозиликлар асосли эдими?

— Ҳа, турғунлик даврида тожикларга муносабатда хатолар ва нуқсонлар рўй берди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бунга принципиал баҳо берди. Масалан, тожик тилида ўқитиладиган мактаблар ва синфлар қисқарган эди. Самарқанддаги мактаблардан бирида ремонт тугагач, В. И. Ленининнг тожик тилидаги сўзлари устидан бўяб юборишган. Одамларнинг етилган эҳтиёжларига нисбатан ҳамма вақт ҳам сезгирлик қилинмаган ва диққат-эътибор берилмаган. Уларнинг тожик тилидаги адабиётлар ва вақтли нашрларга бўлган эҳтиёжлари тўла қондирилмаган. Техник сабабларга кўра Душанбедан бериладиган телевизион кўрсатувларни кўплаб тожиклар яшаётган Самарқанд ва Бухоро областларида қабул қилиш қийин бўлган. Бироқ ҳеч ким телевидение алоқасини йўлга қўйишга урининг ҳам кўрмаган.

Бугунги кунда зиёлилар орасида икки халқнинг тарихий ўтмиши масалаларида муайян тушунмовчилик сақланиб қолмоқда. Ўрта Осиё республикаларининг миллий давлат чегараланишини ёритишда етарли даражада вазминлик ҳамма вақт ҳам намоён этиляпти, деб бўлмайди. Тарихий адабиётларда Абу Али ибн Сино тожик деб аталишига қарамай Ўзбекистоннинг бир қатор олимлари уни «Ўрта Осиё олими» деб аташга уринмоқдалар. Бу нарса тожик олимларига ҳақиқатга ноинсофлик билан ёндашяптилар, деб баҳо беришга важ бўляпти. Ўз навбатида Тожикистон зиёлиларининг баъзи қисми Бухоро ва Самарқанд областларидаги тожиклар «ассимиляция қилинган» деб аталмиш масалаларни қўтармоқда. Йигирманчи йилларда Ўрта Осиё республикалари миллий территориал чегараланишнинг баъзи тарихий жиҳатларини шубҳа остига қўйишга ҳаракат қиляпти.

— Икки халқ ўртасидаги яхши қўшничилик ва дўстликни мустаҳкамлаш учун яқин вақт ичида қандай конкрет ишлар қилинади?

— Халқлар ўртасидаги бирлик ва дўстликни мустаҳкамлашда социалистик демократиянинг йўли буюкдир. КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларида ҳар бир миллат гражданларининг бошқарувнинг барча бўғинлари ишида фаол иштирокини таъминлаш вазифаси қўйилган. Ҳозирги пайтда тожиклар республикамиз аҳолисининг қарийб 4 процентини ташкил этадилар. Улар республика раҳбар ходимлари составида ҳам тахминан шунча.

Биз умуман олганда, бу состав республика миллий структурасини ифодалашига эришамиз. Албатта, бу ўринда масалага механик тарзда ёндашишга йўл қўйиб бўлмайди. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга ленинча нормалар асосида ёндашишга қатъиян риоя этиш, одамларга уларнинг сиёсий, ишчанлик ва маънавий фазилатларига қараб баҳо бериш лозим.

Икки республика Компартиялари Марказий Комитетлари ишлаб чиққан қўшма тадбирлар планига мувофиқ аҳолининг тожик қисми ўртасидаги олиб бориладиган ишларни, Тожикистон билан қардошларча алоқаларни ривожлантиришни янада такомиллаштириш бўйича тадбирлар амалга оширилади. Қўшма тадбирлар планида иккала республика ўртасидаги иқтисодий, илмий, маданий ва миллатлараро муносабатни янада чуқурлаштириш кўзда тутилган.

Яқин вақт ичида Тожикистон телевидениеси кўрсатувларини Бухоро областида мунтазам равишда қабул қилиш бошлаб юборилади. Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети, чегара бўйи областларининг партия комитетлари тожиклар зич жойлашган районларда тожик тилида радиоэшиттиришларини мунтазам олиб боришни ташкил этадилар.

Республикалар кучларини умумий маҳаллий муаммолар — экологик ва бошқа масалаларни ҳал қилиш учун актив равишда бирлаштириш зарур. Тожикистон аҳолиси Ўзбекистонда сувнинг тез камайиб бораётганлигидан хавотирланмоқда. Аммо бу нарса кўп жиҳатдан Помирдаги музликларнинг аҳволи билан боғлиқдир. Худди ана шу ўринда бизнинг биргаликда сарфлайдиган куч ғайратларимиз, ишланмаларимиз керак.

Ўзбекистонда янги ўқув йилидан бошлаб дарслар тожик тилида олиб бориладиган синфлар миқдорини ошириш режалаштирилмоқда. Самарқанд ва Бухоронинг саккизта олий ўқув юртида тожик абитуриентлар шу йилдан бошлаб имтиҳонларни ўз она тилларида топширадилар. Республикаларнинг адабиёт ва санъат усталари ўртасидаги алоқалар мустаҳкамланмоқда. Яқинда Ўзбекистонда «Лола» ансамбли, Душанбе қўғирчоқ театри, бошқа коллективлар гастролда бўлдилар. Ўзбекистон Ёзувчилар союзида тожик адабиёти секцияси ташкил этилди. Мана шу дўстликни ҳамиша мустаҳкамлаш ва ривожлантириб бориш бизнинг шон-шараф ишимиз, ватанпарварлик ва интернационал бурчимиздир. Тожикистон ва Ўзбекистон Компартиялари Марказий Комитетлари, республикаларимизнинг Олий Советлари, ҳукуматлари, барча жамоат ташкилотлари шу йўналишда ишламоқдалар.

XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига тайёргарлик мана шу барча ишларга омил бахш этяпти. КПСС Марказий Комитетининг Тезисларида ишлаб чиқилган турмушимиз барча жиҳатларини янгилаш, миллатлараро муносабатларни ривожлантириш программаси — қайта қуриш йўлидан олға боришнинг, халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашнинг, меҳнаткашларни интернационал руҳда тарбиялашнинг пойдеворидир.

* * *

«Правда» мухбири О. Латифий Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Қ. МАҲКАМОВ билан учрашди.

— Қаҳҳор Маҳкамович, биз — ягона мамлакатмиз. Бизнинг ташвиш ва қувончларимиз умумий. Тошкент ва Қайроққумни вайрон қилган ерости силкинишларидан бутун Совет Иттифоқи ларзага келди. Мамлакатимизнинг ҳамма томонидан ёрдам бўлди. Миллатлараро муносабатларни фақат адабиёт, санъат куналарига боғлаб қўйиб бўлмайди. Тушунмовчиликларнинг илдизи шу ерда эмасмикин?

— Ҳа, биз ягона мамлакат — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқимиз. Ҳақиқатдан ҳам бизнинг ташвишларимиз ва қувончларимиз умумийдир. Бироқ мамлакатимиздаги ҳар бир регион унинг халқи тарихий тараққиёти, социал иқтисодий соҳада эришган ютуқлари, сиёсий ва маданий ривожи даражаси билан белгиланган ўзининг хусусиятларига эгадир.

Мамлакат ягона халқ хўжалиги комплекси — дўстлигимизнинг негизидир. Унда ҳар бир республика ўзининг алоҳида ўрнига эга, умумий ишга ўз ҳиссасини қўшадики, буни бошқа республика ўз зиммасига ололмайди. Умумиттифоқ меҳнат тақсимотида ҳар бир республиканинг суверен роли унинг қўшаётган ҳиссаси миқдори ва ишлаб чиқараётган маҳсулоти ҳажмидан қатъи назар ана шу билан белгиланади.

Бизнинг иқтисодий бирлигимизни ва ҳар бир республиканинг қўшадиган ҳиссаси аҳамиятини ана шундай тушунишни, афсуски бизнинг кўпгина гражданларимиз англаб етганлари йўқ. Бу ўринда ҳам масалага ялпи ёндашиш баъзан биринчи ўринга чиқиб қолиб, миллий масалаларда англашилмовчилик келтириб чиқарувчи сабабга айланмоқда.

Бизларнинг ҳар биримиз табиий офатдан зарар кўрган турли регионларнинг аҳолисига кўрсатилган интернационал ёрдамга оид анчагина мисолларни келтира оламиз. Бу — совет кишилари интернационализмининг энг ёрқин, яққол намунасидир. Тўғри, реклама-дабдабали интернационализм кўринишлари фактлари ҳам учраб туради. Аммо бундай ҳол ҳақиқий интернационализмга ёт эканлигини унутмаслигимиз лозим.

Тожикистон ва Ўзбекистон ўртасида экономика, маданият, туризм ва спорт соҳаларида кенг ўзаро айирбошлаш мавжуд. Аммо бу ишларда собитқадамлик, таъбир жоиз бўлса мазмундорлик, конкрет вазифаларни ҳал этишга бутун диққат-эътиборни қаратиш очиқ ойдин етишмаяпти.

Мисол учун Ўрта Осиёнинг пахта экувчи республикалари ва Озарбойжон ўртасидаги анъанавий социалистик мусобақани олайлик. Яқин вақтларгача у очиқ айтайлик, дабдабали маросим тусини олган, тўкин-сочин дастурхон атрофида чиройли нутқлар билан ўтадиган тадбирга айланиб қолган эди. Бундай «тажриба алмашиш» қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга кам таъсир этиши равшандир. У миллатлараро алоқаларни мустаҳкамлаш соҳасида ҳам сезиларли натижаларни бермади. Чунки у реал ҳаётдан узилиб қолган эди. Ҳозир биз мана шу барча нуқсонларни ҳисобга оляпмиз. Барча соҳалардаги айниқса пахтачиликдаги мусобақа, тўғрироғи, тажриба алмашиш бизнинг фикримизча ўзининг ҳақиқий моҳиятини касб этмоқда, ҳар бир республиканинг социал иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш ишига кўмак беради.

Энди маданий айирбошлаш тўғрисида бир неча оғиз сўз. Биз бу соҳада, масалан, миқдорий ёндашиш мутлақо тўғри келмайди деб ҳисоблаймиз. Сиз юқорида илгари миллатлараро муносабатлар кўп жиҳатдан адабиёт ва санъат кунларига ва шунга ўхшаш ҳар хил тадбирларга боғлаб қўйилганлигини тўғри таъкидладингиз. Боз устига уларнинг расмий характери халқлар дўстлигини мустаҳкамлагани йўқ. Шу боисдан биз бугунги кунда маданий алоқаларни барча бегона нарсалардан ҳалос этишга, уларга ҳақиқий қардошларча ижобий характерни бахш этишга интилмоқдамиз.

— Статистика Тожикистон аҳолисининг 20 процентдан кўпроғини ўзбеклар ташкил этишини кўрсатмоқда. Уларнинг манфаатлари ва эҳтиёжлари қанчалик ҳисобга олинаётганлигини, улар сайлов органларида қандай иштирок этаётганликларини, бу ерда ҳал этилмаган муаммолар бор-йўқлигини билишни истардим.

— Бугунги кунда республикада қарийб 80 миллат ва элат вакиллари истиқомат қилмоқда. Улардан ўзбеклар, қирғизлар ва туркманлар, тожиклар билан бир қаторда жуда қадим-қадимданоқ ҳозирги Тожикистон территориясида жойлашган бўлиб, уларнинг тарихий тақдири тожикларникн билан умумийдир. Украинлар ва руслар, белоруслар ва қозоқлар, немислар, татарлар ва бошқа миллатларнинг вакиллари яшаётган кўпмиллатли республикада ҳар бир миллат ва элатнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳар томонлама ҳисобга олиш ва қондиришдан бошқа ҳар қандай ёндашишни оқлаб бўлмайди.

Тожикистонда яшаётган ўзбеклар тўғрисида гапирадиган бўлсак, уларнинг манфаатлари ҳисоба олиняпти. Республикада ўзбек тилида кундалик «Совет Тожикистони» газетаси нашр этилмоқда. Областлар ва район газеталарида саҳифалар берилмоқда. Ҳар куни Ўзбекистон телевидениесининг биринчи программаси кўрсатувлари олиб эшиттирилмоқда. Ўзбек музикали комедия театри ишлаб турибди. Республикада дарслар ўзбек тилида олиб бориладиган 952 та мактаб, Душанбе, Ленинобод ва Қўрғонтепа шаҳарларидаги олий ўқув юртларида махсус факультетлар ва бўлимлар бор. Уларга атаб дарсликлар чиқарилмоқда. Ҳукумат қарорлари тожик ва рус тиллари билан бир қаторда ўзбек тилида чоп этиляпти. Расмий тадбирлар ўтказилмоқда.

Сайлов органларини шакллантиришда, меҳнат коллективлари раҳбарлигига кўтаришда ўзбек аҳолисининг манфаатлари ҳисобга олинмоқда. Чунончи, Ленинобод ва Қўрғонтепа областлари партия комитетларининг составида ўзбекларнинг салмоғи 24—28 процентни, бошланғич партия ташкилотлари секретарлари орасида мос равишда 22,5 — 24,5 процентни ташкил қилади. Колхоз раислари, совхозлар ва хўжаликлараро корхоналар директорларининг 21 — 28 проценти ўзбеклардир. Бизда ҳал этилмаган масалалар ҳам бор. Масалан, Қўрғонтепа областининг ўзбек аҳолиси Ўзбекистон телевидениеси кўрсатувларини томоша қилиш имкониятларидан маҳрумдир. СССР Алоқа министрлиги бу масалани ҳал этишда бизга ёрдам беради, деган умиддаман. Тожик тилида бўлгани каби ўзбек тилида ҳам дарсликлар кўплаб чиқарилаётганлигига қарамай етишмаяпти. Республика полиграфия базасини жиддий равишда қайта қуриш зарур.

— Газетхонларни икки республика раҳбарларининг нималар тўғрисида гаплашганлари, нималар тўғрисида келишиб олганлари қизиқтириши турган гап...

— Биз ижтимоий ҳаётнинг турли соҳаларидаги ҳамкорлигимизни янада мустаҳкамлаш тўғрисида келишиб олдик. Миллатлараро муносабатни мустаҳкамлаш соҳасида ҳам гапиришдик. Маориф, фан, маданият соҳаларидаги алоқаларни кенгайтириш зарурлигини тан олдик.

Фикримча, бу соҳада Тожикистон ва Ўзбекистон Фанлар академиялари ўртасида илмий ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартнома муҳим роль ўйнайди. Ушбу шартномага кўра табиий ва ижтимоий фанлар соҳаларида қўшма тадқиқотларни олиб бориш кўзда тутилмоқда. Хусусан, миллатлараро муносабатларни яхшилаш учун шартнома белгиланган Ўрта Осиё экономикасини ривожлантириш ва такомиллаштиришнинг, Ўзбекистон ва Тожикистон иқтисодий алоқаларини рационализация қилишнинг, региондаги тарихий сиёсий қурилишнинг илмий асослари проблемалари бўйича қўшма тадқиқотлар катта аҳамиятга молликдир.

Министрликлар ва идоралар, олий ўқув юртлари, ижодий союзлар ва меҳнат коллективлари ўртасидаги икки томонлама алоқалар ривожлантирилади. Икки республика ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни ривожлантириш йўлида ҳеч қандай объектив тўсиқлар йўқ эканлиги — бизнинг учрашувларимиздан чиқарилган асосий хулосадир.

(«Правда», 1988 йил, 25 июнь).

ТАНИШИНГ: XIX БУТУНИТТИФОҚ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДЕЛЕГАТЛАРИ. УЛАР ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ НОМИДАН МАМЛАКАТ КОММУНИСТЛАРИ АНЖУМАНИДА ИШТИРОК ЭТАДИЛАР

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» АНКЕТАСИ

1. Сизнинг коллективингизда, партия ташкилотингизда қайта қуриш қандай боряпти?
2. Янгича ишлаш тажрибаларидан қайси бирлари диққатга сазовор ва уни қандай кенг ёйса бўлади?
3. Сизнингча, қайта қуришга нималар халақит беряпти? Қайси ишда ҳали ҳам турғунлик ҳукм сурмоқда?

ЁШЛАР САФИМИЗДА НЕГА КАМ?

«Совет Ўзбекистони» анкетаси саволларига Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоз шоличилик бригадаси бошлиғи, район партия комитети аъзоси, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегати Омонгелди Ўразбоев жавоб беради.

1. Турғунлик йилларининг асорати район ва хўжаликларнинг социал-иқтисодий тараққиётига ўзининг салбий таъсирини кўрсатди. Ўша пайтларда хўжаликлар деҳқончиликдан қанча даромад олганликлари, давлатга қанча маҳсулот топширганликлари эмас, кўпроқ планнинг қоғозда бажарилиши билан қизиқиларди. Шу боисдан ҳам айрим раҳбарлар давлат планларини қай йўл билан бўлса ҳам бажаришга ҳаракат қилишарди. Тўғри келган жойга шоли экилди, ялпи маҳсулот миқдорига қўшиб ёзилди, хуллас, план «бажарилди». Ҳозир ана шу иллатлардан халос бўлиш йўлида қизғин кураш кетяпти. Зеро бу осон кечаётгани йўқ. Негаки, масъулиятсизлик, хўжасизлик, қўшиб ёзиш каби салбий кўринишлар айрим раҳбар ва мутахассислар онгига сингиб кетган.

Салбий ҳолатларнинг илдиз отишига биргина раҳбар ёки мутахассис эмас, балки коллективнинг барча аъзоси, ҳар бир коммунист айбдор, деб ҳисоблайман. Биз фақат ўз манфаатимизни ўйлайдиган, бировнинг хатосини тузатишга интилмайдиган бўлиб қолганмиз. Партия йиғилишларида танқидий руҳ деярли бўлмасди. Нотиқлар фақат раҳбарларнинг оқилу донолигига, ишбилармонлигига ҳамду-сано ўқишарди,холос. Қайта қуриш шабадаси кўнглимизни ана шундай нохуш кайфиятлардан тозалаяпти.

Эндиликда партия ташкилотининг роли ошиб боряпти. Коммунистларнинг ижтимоий активлиги, ташаббускорлиги ва принципиаллиги ўсмоқда. Бу мен ҳисобда турган 2-цех партия ташкилоти фаолиятида ҳам сезиляпти. Ҳозирги партия йиғилишларимиз қизғин тортишувлар, принципиал фикр олишувларга бой ўтмоқда. Илгари йиғилишларда мудраб ўтирадиган оддий коммунистлар эндиликда ўз мулоҳазаларини дадил баён қилмоқдалар. Давлат, хўжалик манфаатларини ўйлаш, меҳнат самарадорлигини ошириш ҳақида қайғурмоқдалар. Аввалги йиғилишлардаги каби ҳеч кимга ҳеч қандай масъулият юкламайдиган юзаки қарорлар қабул қилишга чек қўйилди. Партия йиғиларининг ҳар бир қарори пишиқ-пухта, конкрет ижрочи шахслар белгиланган ҳолда тайёрланмоқда.

2. Ўз фаолиятимни машҳур шоликор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Бекниёзов бригадасида ишлашдан бошлаганман. Тадбиркор, ишбилармон деҳқон У. Бекниёзов шоликорлик соҳасида катта мактаб яратган. Ундан кўп нарса ўргандим. Ҳозирги пайтда ана шу тажрибалар қўл келяпти. Бригадамиз 1985 йилда гектаридан 44,8 центнер, 1986 йилда 43,8 центнер, 1987 йилда эса 53,4 центнер ҳосил олишга эришди. Ҳар йили давлатга маҳсулот сотиш планларини мунтазам ошириб бажаришга эришяпмиз. Сўнгги уч йил ичида шолининг таннархи анча арзонлашди.

Бригадамиз аъзоларининг бу йилги мақсадлари ҳам катта. 208 гектар майдондаги шолининг ҳар гектаридан камида 50 центнердан ҳосил кўтарамиз. Коллективимизда ўн механизатор, ўн тўрт ишчи ва тўрт сувчи меҳнат қилади. Шу кунларда ҳосилнинг тақдири сувчиларимизнинг фидокорлигига боғлиқ бўлиб қолди. Ж. Толибоев, М. Жумабоев, М. Жойлибоев, О. Ўразбоев каби механизаторлар, Ў. Сапаров, Т. Сугиров сингари сувчилар коллективимиз фахри ҳисобланади. Барча ана шу меҳнат илғорларига тенглашишига интиладик.

Сўнгги йилларда шоличиликни интенсив ривожлантиришнинг илмий асосланган йўллари белгилаб берилди. Бригада ўз фаолиятида фан ва техниканинг ана шу янгиликлари, илғор иш тажрибаларига қатъий амал қилиб бораётир. Қолаверса, коллективимизда ўзаро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Меҳнат беллашувининг самараси ишлаб чиқаришда эришаётган ютуқларимизда намоён бўлаётир.

3. Совхозимиз ишчилари ўн иккинчи беш йиллигининг учинчи йилида ҳосилдорликни 48,5 центнерданга кўтариб, 21 минг тонна маҳсулот етиштириш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Аммо бу маррага эришиш осон эмас. Хўжалигимиз ишлаб чиқаришни интенсив ривожлантириш йўлида ғов бўлиб турган муаммолар кўп.

Энг аввало, хўжалик аъзоларининг турмуш маданиятини кўтариш зарур, деб ўйлайман. Чунончи, кўп йиллардан бери эътибор берилмай келаётган социал масалаларни зудлик билан ҳал этиш лозим. Айниқса, турар-жой, мактаб ва болалар боғчалари, бошқа маданий ва маиший объектлар қурилишларига эътиборни кучайтириш керак. 1987-1990 йилларда ҳар бири икки квартирали 10 та уй қурилиши лозим. Шунингдек, Қорақалпоғистон АССР Давлат агросаноат комитети қарорига мувофиқ хўжаликда 10 дала шийпони бунёд этилиши кўзда тутилганди. Ҳозирча бу қурилишлар ваъдалигича қолмоқда. Қайтанга хўжаликдаги мавжуд турар-жойлар, маданий-маиший объектлар капитал ремонти ҳам амалга оширилмаяпти. Бунинг учун совхозда куч ҳам, қурилиш материаллари ҳам йўқ.

Планлаштирилган 140 ўринли болалар боғчаси комплекси, 250 ўринли мактаб, 250 ўринли клуб, ҳаммом қурилишлари ҳам ҳанузгача бошлангани йўқ.

Биз кейинги пайтда хўжалигимиз ёшлари ўрта мактабни битиргач, шу ерда қолиб ишламай, ўз тақдирини излаб турли жойларга кетиб қолаётганлигидан ташвишланмоқдамиз. Тўғри-да! Ахир, ёшлар шоликорлик касбини эгаллашни исташмаса, совхознинг келажаги қандай бўлади? Йўқ-йўқ, сиз ёшларимизни ота касбини ардоқламасликда айблаб юрманг тағин. Улар меҳнатни севишади, деҳқончиликка меҳр қўйишган. Бироқ юқорида айтиб ўтганимдек, хўжалигимизда самарали ишлаш, мазмунли дам олиш учун етарли шарт-шароитлар йўқ. Одамлар ишдан бўш пайтларида нима билан шуғулланишни билмай, зерикишади. Ана шу зерикарли ҳаёт кўпчиликни бездирмоқда.

Партия ташкилотларимиз қишлоқ турмуш маданиятини оширишга қаратилган кўпдан кўп қарорлар қабул қилишган. Аммо, уларнинг ижроси билан жиддий шуғулланилмаётир. Ваҳолонки, меҳнат кишисидан самарали иш талаб қилишдан аввал унга етарли шарт-шароит яратиб бериш зарур. Ана шундагина ҳар бир ишчи миннатдорчилик билан меҳнат қилади. Ишга масъулият билан ёндашади, ташаббускорлик кўрсатади.

● ҚАЙТА ҚУРИШ МЕЪМОРЛАРИ

● ЭЛ ИШОНЧИГА САЗОВОР

● КОНФЕРЕНЦИЯ ДЕЛЕГАТИ ҲАР ИШДА ЎРНАК

●

Суратда: Ўзбекистон ССР Уруш ва меҳнат ветеранлари Советининг раиси Расул Ғуломов (чапда) ва Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правленеси секретари Абдулла Орипов.

Р. ШАГАЕВ фотолари (ЎзТАГ).

Йил бошида Эргаш Жўрабоев бошлиқ бригада аъзолари XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси очиладиган кунгача уч йиллик планни бажариш ташаббуси билан чиққанларида ўз етакчиларининг шу анжуманга делегат бўлиб сайланиши хаёлларига ҳам келмаганди. Уч йиллик планни бажариш учун эса етарли асослари бор эди: бригада ўтган йили республика Автомобиль транспорти министрлиги корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, Фахрий ёрлиқ билан тақдирланганди. Қолаверса, бригада бошлиғи ўзининг бир сўзлилиги, берган ваъдасининг устидан чиқа олиши билан 2517-автоколонна коллективи ўртасида эътибор қозонганди.

Ундаги партия аъзосига хос принципиаллик, фаоллик, масъулиятни чуқур ҳис этиш хислатлари айнан мана шу коллективда ишлаган 21 йиллик меҳнат фаолияти даврида мужассамланди. У ҳамкасблари кўз ўнгида ўсиб-улғайди. КПСС сафига қабул қилинди. Аввал ўрта техник маълумот олган бўлса, энди Жиззах давлат педагогика институтининг умумий техника таълими факультетида таҳсил кўрмоқда. Ҳаётда доимо олдинда бўлишга интилиш, ташаббускорлик, шахсий намуна кўрсатиб меҳнат қилиш — Эргаш Жўрабоевнинг табиатига хос фазилатлардир. 1986 йили автоколонна коммунистлари уни партия ташкилоти бюросига секретар қилиб сайлашганида унинг айнан ана шу фазилатларини ҳисобга олдилар ва янглишмадилар.

Автоколоннада бўлганимизда коммунистлар бир воқеани гапириб бердилар. Бу воқеа бошланғич партия ташкилотининг ўз ишини қандай қайта қуриб олаётганлигини яққолроқ акс эттиради. Ўтган йили автоколонна директори Г. Гусеиновни область партия комитетига масъул ишга ўтказишмоқчи бўлишди. Бундай пайтда бошланғич партия ташкилоти коммунистга характеристика бериши лозим. Партия бюроси аъзолари бу масалани муҳокама этиб, директор ўз ўрнида ишлаши керак, бошлаган хайрли ишларини охирига етказиши, коммунист ва раҳбар сифатида коллектив ишончини тўла оқлаши лозим, деган қарорга келишди.

Шундан сўнг кўп ўтмай Жиззах область партия комитетидан келган вакил иштирокида очиқ партия йиғилиши ўтказилди. Бундан мақсад — автоколонна директорини партиявий ишга ўтказиш эди. Йиғилишда Г. Гусеиновнинг ташкилотчилик қобилияти-ю ҳозиржаволиги, ҳар бир ишга партиявий принципиаллик билан баҳо бериши тўғрисида ёзилган характеристика бир овоздан тасдиқланди. Тавсиянома келганда эса партия бюросининг илгариги қарори қўллаб-қувватланди. Коммунистлар обком вакилига директорнинг шу лавозимда туриб қайта қуриш жараёнига кўпроқ, самаралироқ ҳисса қўшишини исботлаб беришди.

— Жуда қисқа вақт ичида 14 нафар директор алмашди, — деди партия ташкилоти секретари Эргаш Жўрабоев ўша воқеани эсларкан. — Уларнинг кўпчилиги иш билан танишиб улгурмай, у ёки бу сабаб билан бўшатилди. Оқибатда корхонамиздаги аҳвол тобора ёмонлашаверди. Г. Гусеинов эса ишни айнан ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашдан бошлади. Тезда автоколонна бўйича планторшириқлар ҳам бажариладиган бўлди. Аммо худди шу ютуқларни кўриб янги директоримизни бошқа ишга олишмоқчи бўлишди...

Автоколонна давлат планларини бажара олмаган ўша йилларда ҳам ёш коммунист Э. Жўрабоев тиниб-тинчимади. 1977 йилда Аҳмаджон Пўлатов, Меливой Ҳалимов сингари ёшлардан бригада тузди. Улар хўжасизлик оқибатида муддатидан олдин ишдан чиқиб, темир-терсакка айланган автомашиналарни ремонт қилишди. Шу йили бригададаги машиналар сонини 13 тага етказиб, юк таший бошладилар.

— Ҳозир бригада ўша машиналарда оширилган социалистик мажбуриятларини ҳам бажаряпти, — дейди биринчи автоотряд бошлиғи Ғ. Алижонов. — Автоколоннадаги 30 йиллик меҳнат фаолиятимда Эргаш Жўрабоевдек тиниб-тинчимас, ташаббускор ва ташвиқотчи шогирдим бўлмаган. Менимча, унинг партия конференциясига делегат қилиб сайлангани жуда тўғри бўлди. У қайта қуришнинг ҳақиқий ташкилотчиларидан. Партия анжуманида кўриладиган масалалар муҳокамасида Эргаш Жўрабоевдек коммунистларгина иштирок этишга ҳақли.

Партия ташкилотлари фаолиятини қайта қуриш ҳақида гап кетганида, Э. Жўрабоев куюнчаклик ва айни пайтда ўзига хос босиқлик билан шундай деди:

— Турғунлик даврида партия қуйи ташкилотлари, коммунистларнинг обрўси бир қадар тушиб кетди. Чунки қуйида ҳал этилиши керак бўлган муаммолар юзасидан юқори органларнинг кўрсатмаси асосида қарор қабул қилинаверди. Коммунистларнинг, кенг жамоатчиликнинг фикрини чуқур ўрганмай туриб эса бирор масалани ижобий ҳал этиб бўлмайди. Ҳар қандай қарор ҳам фақат барча коммунистларнинг фаол иштирокидагина бажарилиши мумкин. Айнан ҳозирги пайтда шаҳар ва район партия комитетлари ходимларининг партия қуйи бўғинларига актив ёрдамлари зарур. Ҳолбуки, амалда шундай бўлмаяпти. Партия комитетларининг баъзи ходимлари бошланғич ташкилотлар олдига вазифа қўйиш билан чекланишмоқда. Аслида партия ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатиш уларнинг бевосита бурчи-ку.

Жорий йилнинг биринчи кварталида Э. Жўрабоев бошлиқ бригада автоколоннадаги 17 та бригада ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиқди. Автоколонна эса пландаги 854 минг тонна ўрнига 859 минг тонна халқ хўжалик юкларини ташиб бериб, республикада иккинчи ўринни эгаллади. Партия ташкилоти секретари билан биргаликда автоколонна иши билан танишар эканмиз, бу ерда энг аввало, инсон омили биринчи ўринга чиқарилгани яққол кўзга ташланди. Ҳайдовчилар учун чойхона, ошхона, новвойхона, магазин қуриб битказилди. Ҳаммом ишга тушиш арафасида. Кунига 500 та автомобилга ёнилғи қуядиган станция ишлаб турибди. Дарвоқе, автомобилларнинг бир қисми газ билан ишлашга мослаштирилган. Фақат шунинг эвазига ўтган йили 200 минг сўм иқтисод қилинди.

— Коллективимиз аъзолари корхонани қўриқ ердаги намунавий автоколоннага айлантириш учун сўз беришган. Бунга эришиш учун барча чораларни кўряпмиз, — деди XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегати Э. Жўрабоев.

Коммунистлар коллективга етакчилик қилаётган ерда, албатта, сўз билан иш бир жойдан чиқади.

Б. САТТОРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАРВОЗ

● Бухоро областидан XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига сайланган делегатлар (чапдан ўнгга): Ўрта Осиё темир йўли Бухоро бўлими Когон локомотив депоси машинисти Ф. Аҳмедов, Вобкент райони Калинин номли колхоз бригадири А. Собиров, Шофиркон райони «Шофиркон» колхози сут соғувчиси Ф. Шарипова, Ромитан райони Навоий номли 11-ўрта мактаб директори ўринбосари С. Ғафурова, Свердлов райони Охунбобоев номли колхоз раиси Х. Ҳамроев ва Бухоро шойи тўқиш фабрикаси ишчиси З. Мавлонова.

● Ўнгдаги суратда эса Сурхондарё областидан коммунистлар анжуманида қатнашадиган делегатлар (чапдан ўнгга): Жарқўрғон районидаги «Коммунизм» колхози бригадири Т. Номозов, Қумқўрғон райони «Қизил Октябрь» колхози бригадири Р. Мирзаева, «Шарғун» шахтаси ишчиси А. Телябов, Гагарин райони «Искра» совхози директори П. Худоёров ва ҳарбий хизматчи С. Шчеглов.

Мукофотлар топширилди

24 июнь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида мукофотлар топшириш маросими бўлди. Енгил саноат ходимларидан бир группасига, халқ хўжалиги бошқа тармоқларининг вакилларига катта меҳнат муваффақиятлари, жамоат турмушида фаол қатнашаётганликлари учун республика фахрий унвонлари берилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар ва кўкракка тақиладиган тегишли нишонлар, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский топширди.

(ЎзТАГ).

Дунё овози

АҚШ шартномани бузмоқда

АҚШ қуролли кучлари ядро қуролларини ташиш учун Панама каналидан фойдаланишни давом эттираётганлиги канал тўғрисидаги Панама — Америка шартномасини қўпол равишда бузишдан иборат, деб ёзади Панаманинг етакчи маҳаллий газеталаридан бири — «Матутино» газетаси.

Америка ядро сув ости кемасининг яқинда канал орқали Атлантика океанидан Тинч океанга ўтганлигини газета, жумладан, АҚШ президенти имзолаган мавжуд ҳужжатларга Оқ уй маъмуриятининг менсимай муносабатда бўлаётганлигини кўрсатувчи янги мисолдир, деб ёзади. Қарорғоҳи Панама канали зонасига жойлашган АҚШ жанубий қўмондонлиги бу ҳақда республика миллий мудофаа кучлари қўмондонлигини хабардор қилишни ҳам лозим топмади ва мамлакат территориясидан стратегик мақсадларда қурол олиб ўтилганлиги факти хусусида ҳали ҳам лом-мим демаяпти.

АҚШнинг бундай муносабатини бу ерда навбатдаги кучни намойиш қилиш, ҳукумат ва миллий мудофаа кучларига нисбатан дўқ-пўписа, деб ҳисобламоқдалар. (ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ НЬЮ-ЙОРК. БМТ қарорғоҳида шу халқаро ҳамжамиятнинг космик фазодан тинч мақсадларда фойдаланиш масалалари билан шуғулланувчи комитетининг 31-сессияси якунланди. Сессия делегатлари якдиллик билан маъқуллаган докладда космик фазони тинч мақсадлар учун асраш зарурлиги эътироф этилди ва бу мақсадга эришишнинг самарали йўлларидан бири космосни тадқиқ этиш ва ундан фойдаланишда халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлашдир, деб таъкидланди.

✦ ЛОНДОН. Пайшанба куни кечқурун номаълум шахслар Ирландия шимолидаги Арма графлигининг жанубий чегараси устидан учиб ўтаётган Британия ҳарбий вертолётини ўққа тутдилар. Вертолёт экипажига қўнишга мажбур бўлди. Қўниш чоғида вертолётдаги пассажирлардан бири яраланди.

✦ ЛОНДОН. Буюк Британия темир йўлчилари миллий касаба союзининг ижроия комитети кеки марта 24 соатлик иш ташлаш ўтказишга қарор қилди. 4 ва 11 июль кунлари давлатнинг «Бритиш рейл» темирйўл компаниясида ишлаётган барча 4800 техник ишга чиқмайди. Улар иш ҳақининг оширилиши ва меҳнат шароити яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

(ТАСС).

● *Ташвишли сигналлар*

ЭСКИ СХЕМА АСОСИДА

Ёғ-экстракция заводида ўтказилган сайловолди йиғилиши Денов шаҳар партия комитетининг вакиллари учун кутилмаган натижа берди. Улар бўшаб қолган депутатлик ўрнига шаҳар Совети депутатлигига номзод кўрсатишни «йўналтириш» учун бу ерга аталиб келган эдилар. Уларнинг ташаббуси билан Қарши шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари С. Қ. Умурзоқова номзоди биринчи бўлиб кўрсатилди. Тўғри, бу таклифни завод ходими С. Исаев киритди. ТЭЦ бошлиғи А. Балабуев таклифни қўллаб-қувватлаб, коллектив бу номзодни якдиллик билан маъқуллашини айтди. Улар нотаниш кишини кўрсатиш учун дадилликни қаердан олишди?

Воқеаларнинг бундан кейинги ривожланиши номзодни коллектив якдиллик билан қўллаб-қувватлайди, деган гаплар лоф эканлигини кўрсатди. Четдан таклиф этилган даъвогар 86 овоздан атиги 16 овоз олди. Йиғилиш аҳли илғор ишчи, механика цехининг слесари В. Смагин учун аҳиллик билан овоз берди.

С. Қ. Умурзоқова номзоди қаердан келиб қолди? Шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари А. В. Колесниковнинг йиғилишдаги нутқидан кейин бу масала равшан бўлиб қолди. У йиғилиш аҳлига: **ўртоқ Умурзоқова Денов шаҳар ижроия комитетига раис бўлади, шу сабабли уни шаҳар Советига депутат қилиб сайлаш керак,** деб тушунтирди.

Ғалати гап. Чамаси, шаҳар партия комитетидаги ўртоқлар шаҳар Советининг сессиясида депутатлар юқоридан тавсия этилган номзод учун итоаткорлик билан овоз берадилар, деб ўйлаётганга ўхшайдилар. Ҳолбуки, шаҳар Совети составида 105 депутат бор. Уларнинг орасида партия, совет органлари, жамоат ташкилотларида раҳбарлик ишларида тажриба орттирган кишилар оз эмас. Бинобарин, энг яхши номзодни уларнинг орасидан топиш мумкин. Аммо, яна ўша эски схема ишга солинди: раҳбарларни фақат номенклатурадаги кишилар орасидан сайлашга уринилмоқда.

Юқоридан тиқиштирилган номзодни рад этган ёғ-экстракция заводининг коллективи коллектив фикрига қулоқ солишармикин ёки ошкоралик ва демократия бир четда қолиб, яна бюрократик ёндашув тантана қиларми-кин, деб ташвиш билан кутмоқда.

Е. ВЕЛИЧАНСКАЯ,
ЎзТАГ мухбири.

ЯРИМ-ЁРТИ ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ

«Боёвут» совхоз-техникумида қўлланилаётган бригада пудратини ана шундай таърифлаш мумкин.

Хўжалик партия комитетининг секретари А. Алимов бу усулдан хурсанд:

— Ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажара олмадик, лекин рентабеллик 48,5 процентга етди. Пудрат қўл келди!

Қани, текшириб кўрайликчи. Ҳозир совхозда 54 та бригада хўжалик юритишнинг янгича шароитида ишламоқда. Бироқ бу ерда пудрат усулининг ҳамма афзалликларидан фойдаланилмоқда ва бунинг учун барча шарт-шароитлар яратилган, дейиш мумкинми?

Б. Жуманов бошлиқ битта бригада намунаси ҳам ана шу саволга салбий жавоб қайтаришга имкон беради.

Бу коллектив ноқулай келган ўтган йилда ҳам чакки ишламади. Юксак пировард натижаларга эришилди, кўпгина маблағ тежаб қолинди. Шу сабабли бу ерда иш ҳақининг ҳар сўми ҳисобига 1,7 сўм қўшимча ҳақ олинганлиги ажабланарли эмас.

Ҳозир ҳам бригадада экинларнинг авжини кўриб, ҳавасингиз келади. Аммо сўрабсуриштирсангиз, пудрат усули чала-ярим эканлиги маълум бўлиб қолади.

Шуниси таажжубланарлики, Б. Жуманов ўзи бошчилик қилаётган коллективнинг иш ҳақи фонди қанча эканлигини шу вақтгача билмайди. План эса аниқ — 252 тонна пахта етиштирилиши керак. Хўш, кўр-кўрона хўжалик юритиб бўладими?

Мутахассислар бригадирга пахта етиштириш учун технология картасини ҳам тузиб бермаганлар. Маълум бўлишича, бригада коллективининг барча сарф-харажатлари... совхоз бухгалтериясида ҳисоб-китоб қилиб борилади.

Аҳвол шундай экан, пудратчи коллективнинг аъзолари ўз харажатларини ўзлари ҳисоблашлари керак, деб жар солиш шартмиди? Ёки уларга ишонишмайдими? Агар ишонишмаса, одамларда ернинг чинакам соҳиби туйғусини қандай тарбиялаш мумкин?

Пудрат усули деҳқонга мустақиллик бериши лозим. Икир-чикир ишларга аралашавериш — бу пудрат эмас. Бундай сиёсат хўжалик юритишнинг янги методлари обрўсини тўкиши мумкин. Одамларнинг ҳафсаласи пир бўлиб, янги методнинг реал кучи ва имкониятларини тўла намоён қилолмайдилар.

Г. ОГОРОДОВ,
ЎзТАГ мухбири.

● *Экологиянинг ўткир қирраси*

ОРОЛ ВА ОРОЛБЎЙИ ТАҚДИРИ—ОДАМЛАР ҚЎЛИДА

Регионнинг ниҳоятда ўткир экологик ва социал муаммоси — Орол денгизини қутқариб қолиш муаммоси хусусида Ўзбекистон аҳолисининг, аввало, ижодкор зиёлилар гражданлик фаоллиги, республика ёзувчилар союзининг активлиги ошиб бораётганлигини зўр мамнуният билан таъкидламоқчимиз.

Бу муаммо олимларни ҳам жуда ташвишлантирмоқда, улар жамоатчиликнинг ҳозирги денгиз тўфонидек ана шу қизиқиши бу қадар кенг кўламда кучайишидан анча илгариёқ Орол муаммосига жиддий назар билан қараган эдилар. Олимлар 60-йилларнинг бошларидаёқ бу муаммога эътиборсизликнинг ҳалокатли оқибатлари тўғрисида огоҳлантирган эдилар. Хўжалик ходимлари ва ўз давларидаги қаттиқ қаршиликка қарамай, (Оролни қутқариб қолишга душман бўлган кишилар илгари ҳам бўлган эди, ҳозир ҳам бор) олимлар денгизни қутқариб қолиш ва Орол бўйлари саҳрога айланиб кетишининг олдини олиш учун илмий жиҳатдан асосланган йўлларни сабр-бардош билан қидирдилар.

Шу мақсад учун тегишли маблағ ажратилди, экспедициялар уюштирилиб, тадқиқотлар ўтказилди, кўпдан-кўп кенгашлар ташкил этилди, директив органларга тегишли ҳисоботлар ва маълумотномалар тайёрланди. Мамлакатимиздаги неча ўнлаб йирик илмий-тадқиқот институтлари ва юзлаб юқори малакали олимлар иштирокида Орол ва Орол бўйи масалаларига бағишланган комплекс тадқиқотлар айниқса 1976 йилдан бошлаб кенг кўлам касб этди. Бу тадқиқотлар натижасида бир қанча конкрет тавсиялар ишлаб чиқилиб, улар 1980 ва 1986 йилларда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Нукус шаҳрида ўтказилган махсус сайёр мажлисларида амалиёт ходимлари билан биргаликда муҳокама қилинди, бундан кейин эса бу тавсиялар барча манфаатдор министрликлар ва идораларга юборилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қорақалпоғистон АССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш чоралари тўғрисида»ги маълум қарори кўп жиҳатдан ана шу тадқиқотлар материалларига асосан чиқарилди. Ҳозирги вақтда Орол ва Орол бўйи муаммолари хусусида қўшимча қарорлар тайёрланмоқда.

Афсуски, яқингинада ҳам жамиятимизда жуда қудратли бўлиб турган ва ишга халал берган кучлар важидан олимлар таклиф этган тавсиялар ниҳоятда қониқарсиз амалга оширилмоқда.

Айни вақтда биз жамоатчиликни, Оролни қутқаришни астойдил истаётган ва бунга ишонаётган барча кишиларни айрим мутахассис бўлмаган шахслар томонидан таклиф этилаётган ниҳоятда жўн ва осондек кўринаётган ечимлардан огоҳ қилиб қўймоқчимиз. Биз тагзаминигача пухта ўйлаб чиқилмаган таклифлардан воз кечишга ва билимдон мутахассисларнинг жиддий, вазмин, амалий давра суҳбатига ўтишга, ақл-идрок ва ҳақиқатнинг овозига қулоқ солишга даъват этамиз.

Келинг, ҳақиқатнинг кўзига тик қараб, ҳалоллик билан бир нарсани айтайлик: Оролнинг бошига қандай кўргилик тушди ва бунинг учун ким айбдор?

Ўлкамиз тарихини озгина бўлса ҳам билган киши регионимизда ерларни кенг миқёсда суғориш ҳақида қарор нима учун қабул қилинганлигини яхши билади. Бу ўлка тарихий тараққиётининг одимлари — регионнинг социал-иқтисодий даражасини лоақал иттифоқдаги ўртача кўрсаткичларга кўтаришга интилиш билан изоҳланади, бу эса ўлка аҳолиси тобора тез кўпайиб бораётган бир шароитда энг мураккаб вазифа эди. Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари, саноатни эса хом ашё билан тўлароқ таъминлаш мақсадида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети 1956 йилнинг август ойидаёқ Мирзачўлни суғориш ва ўзлаштириш тўғрисида махсус қарор қабул қилган эдилар, шундан кейин эса Қарши чўли ва Жиззах даштини ўзлаштириш тўғрисида, Туркманистонда Қорақум каналини қуриш ҳақида ва бошқа қарорлар чиқди. Қўриқ ерларни гуллаб-яшнаган ўлкага айлантириш учун умумхалқ юриши бошланди. Бу вазифа муваффақиятли бажарилди. Нисбатан қисқа муддатда 1,5 миллион гектардан зиёд янги ер экинзорларга айлантирилди. Ўзбекистон харитасида чўлни суғориладиган деҳқончиликнинг серунум воҳаларига айлантирган Мирзачўл, Қарши ва Жиззах даштларининг янги районлари пайдо бўлди.

Сўнгги 25 йил мобайнида энг муҳим қишлоқ хўжалик экинлари етиштириш қуйидаги ҳажмда кўпайди: пахта 2,8 миллион тоннадан 5 миллион тоннага, сабзавот 377 минг тоннадан 2491 минг тоннага, гўшт 178 минг тоннадан 386 минг тоннага, сут 847 минг тоннадан 2505 минг тоннага, ўсимлик ёғи 258 минг тоннадан 507,8 минг тоннага етди. Бошқача айтганимизда, шу йиллар мобайнида аҳолиси 11 миллион киши кўпайган Ўзбекистонни ҳамма зарур нарсалар билан таъминлаш мумкин бўлди. Буни ҳеч қачон унутмаслик керак!

Бундан ташқари, муайян сиёсий, иқтисодий ва табиий шароитлар тақозоси билан бизнинг зиммамизга яна бир ниҳоятда муҳим, айтишимиз мумкинки, тарихий вазифа, яъни мамлакатимиз ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг пахта мустақиллигини таъминлаш вазифаси юкланди.

Ана шу икки вазиятнинг объектив тақозоси туфайли Оролга қуйилаётган Амударё ва Сирдарё сувидан тобора кўпроқ фойдаланилди, бу эса ўз-ўзидан Орол сатҳининг пасайишига олиб келди.

Шу билан бир қаторда янги ерлар ўзлаштирилаётган вақтда эскидан ҳайдалиб келинаётган ерлардаги суғориш ва мелиорация шохобчаларини реконструкция қилишга, ернинг ҳосилдорлигини оширишга, совхозларни комплекс қуришга зарур даражада эътибор берилмади, бу ўринда совхозларда социал объектлар — уй-жой, маданият муассасалари қурилишида катта қолоқликка йўл қўйилганлигини таъкидлаш лозим. Бу қишлоқ хўжалиги самарадорлигини оширишга салбий таъсир кўрсатди. КПСС XXVII съезди қарорларида мутлақо тўғри таъкидлаб ўтилганидек, хўжалик асосан, интенсив омилларга путур етказиб, экстенсив методлар билан юритилди.

Хўш, содир бўлган аҳволдан қандай қутулиш мумкин? Бунинг биргина йўли бор, у ҳам бўлса олимлар таклиф этган ва амалда синовдан ўтган саҳрога айланиб кетиш жараёнига қарши курашнинг шошилинч тадбирларини тезроқ амалга оширишдан иборат. Фитомелиорация ва Амударёнинг тармоқланган мансаби (дельтаси)ни қишлоқ хўжалик йўли билан ўзлаштириш, коллектор оқимини шу зонага йўналтириш, мавжуд сув ҳавзаларида балиқ боқиш кабилар ана шу тадбирлар жумласидандир.

Стратегик аҳамиятга молик бўлган ва узоқ муддатга мўлжалланган бошқа муҳим вазифалар ҳам бор. Булар биринчи галда, айниқса ичишга мўлжалланган сув сифатининг ёмонлашувига олиб келаётган Амударёга коллектор — зовур оқавалари тушишининг олдини олишни (дастлабки вақтларда оқава тушишини изчиллик билан мунтазам камайтириш) ва бу ҳавзада дарё сувининг иккинчи бор ифлосланиши ҳамда минераллашувини истисно этадиган муҳофаза режими ва сувдан комплекс фойдаланиш системасини яратишдан иборат.

Ана шу асосий вазифаларни ҳал этмасдан туриб, юқорида тилга олинган маҳаллий тадбирлар фақат вақтинчалик, — чала-ярим самара бериши мумкин. Ана шу ва бошқа вазифаларнинг ҳаммаси иттифоқ ва республика планларида акс этиши керак. Бу муаммонинг республикалараро аҳамияти муносабати билан яна шу нарса айниқса муҳимки, бу вазифаларни бажариш мамлакатни 2010 йилгача бўлган даврда социал-иқтисодий ривожлантириш планига алоҳида банд қилиб киритилиши керак.

Назаримизда, маҳаллий аҳамиятга молик бўлган қуйидаги тадбирлар кечиктириб бўлмайдиган тадбирлар қаторига киради:

— Капарас сув омборидан Урганч ва Нукусга сув йўлини жадал қуриш ҳамда унинг шохобчаларини Мўйноқ шаҳрига ва бошқа шаҳарларгача узайтириш, ана шу сув омбори зонасида сувни муҳофаза қилишнинг зарур тадбирларини кўриш;

— «Ўзбекгидрогеология» трести юқорида тилга олинган сув йўллари тармоғи зонасидан ташқарида (масалан, саҳро-яйлов зонасида), канал ёқасида ва Амударё қирғоқларида ҳозир мавжуд бўлган чучук сув манбалари ва ер ости сувлари манбалари эвазига насосли қудуқлар, артезиан қудуқларни қазиши керак;

— Амударёнинг тармоқланган мансабини қишлоқ хўжалик мақсадида, аввало бу ерда гўшт-сут етиштиришга, ем-хашак ўстириш, сабзавот-корлик ва полиз экинлари етиштиришга мўлжалланган зонани бунёд этиш мақсадида ўзлаштириш.

Дарё мансабини қишлоқ хўжалик мақсадида ўзлаштиришнинг ниҳоятда истиқболли йўналишларидан бири бедачиликдир.

Шу билан бир қаторда дарё мансабида сабзавот ва полиз экинлари етиштириш ҳам ниҳоятда истиқболлидир. Ҳар гектар ердан 2 минг сўмлик маҳсулот олишни кўзлаш лозим бўлади, ҳозир автоном республика аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ана шу маҳсулотларни йилига энг кам истеъмол қилмоқда.

Мазкур тадбирлар юқори ишлаб чиқариш натижаларига эришишгагина эмас, шу билан бирга Жанубий Орол бўйи учун социал-иқтисодий ва экологик самарага эришишга ҳам ёрдам берган бўлур эди.

Шуни айтиш керакки, олимлар ва мутахассисларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, дарё мансабини ўзлаштириш Амударё сувининг қўшимча ҳажмини, яъни бутун Амударё ҳавзаси бўйлаб ажратилаётган сув лимитларини қайта тақсимлашни талаб қилади. Бу эса табиийки, янги ерларни ўзлаштиришни қисқартириш вазифасини қўяди. Шу билан бир вақтда Амударё мансабини қишлоқ хўжалик жиҳатидан ўзлаштириш икки томонлама иқтисодий самара беради — қишлоқ хўжалик маҳсулотлари кўпайди ва иккинчидан, Орол денгизи қуришининг салбий оқибатлари тугатилади, ёки ҳеч бўлмаса кескин, камайтирилади. Бунинг устига, бизнинг ҳисоб-китобларимизга қараганда, Амударё мансабининг ўзлаштирилиши қуриган денгиз зонасидан шамол учирадиган туз ва чанг йўлини тўсадиган қудратли яшил ғов бўлади.

Бу ерда кўллар тармоқлари ташкил этилиб ҳамда дарё мансабига етказиб бериладиган сув, коллектор-зовур сувлари ва қайта фойдаланиладиган сувлар ҳисобига табиий сув ҳавзаларини тиклаб, балиқчилик, овчилик, мўйначилик ва табиатни муҳофаза қилувчи хўжаликларни янги асосда тиклаш чоғида Амударё мансабини қишлоқ хўжалик жиҳатидан ўзлаштиришнинг аҳамияти янада ортади.

Иқлим шароити ёмонлашганлиги сабабли автоном республика шимолий зонаси — Кўнғирот, Тахтақўпир, Чимбой ва бошқа районлардаги жами майдони салкам 90 минг гектар ерда пахта етиштиришни аста-секин жанубга ўтказиш ва бу ерларда иссиқни кўп талаб қилмайдиган экинлар етиштиришга ўтиш керак. Шунингдек сувни кўп талаб қиладиган экин — шоли майдонларини кўпайтирмаслик, имкони бор жойларда эса камайтириш зарур. Қорақалпоғистонга ва Хоразм областига ажратилган лимитдан бўшаб қолган сув резервларини озуқабоп экинлар, сабзавот-полиз экинлари ҳамда сувни кўп талаб қилмайдиган бошқа экин майдонларини бутун чоралар билан кенгайтиришга йўналтириш зарур.

Саноатнинг тармоқ структурасини такомиллаштириш, уни асосан маҳаллий минерал хом ашё ва қишлоқ хўжалик ресурсларини қайта ишлаб, маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратиш юзасидан фаол чоралар кўрилиши керак. Кўп меҳнат талаб қиладиган ва сув кам кетадиган ишлаб чиқариш томон, айниқса катта, марказий корхоналарнинг филиалларини, шунингдек химия, енгил, озиқ-овқат саноати ва бошқа тармоқ корхоналарини қуриб, машиносозлик томон бурилиш қилиш, социал инфраструктура тармоқларини кенгайтириш зарур.

Дарё тармоғига коллекторзовур сувларини ташлашни мумкин қадар камайтириш, сўнгра эса бутунлай тўхтатиш лозим. Шу мақсадда мавжуд суғориш системаларини тупроқ остидан суғориш, томчилатиб суғориш, ёмғирлатиб суғориш ҳамда суғоришнинг бошқа юқори тежамли усулларини жорий этишни кўзлаб, тубдан қайта қуриш зарур. Бу усуллар сувнинг унумсиз сарфини мумкин қадар камайтиради, яъни табиий сув сифатига энг кўп путур етказадиган зах сувлар коллектор-зовурларга тушишини бутунлай тугатади.

Бизнингча, махсус магистрал коллектор ёрдамида Бухоро, Қарши ҳамда ўнг соҳилдаги бошқа ер массивлари коллектор-зовур сувларининг бир қисмини ушлаб қолиб, уни Орол денгизига ва қисман Амударёга оқизиш, мумкин бўлган жойларда яйловларга сув чиқариш учун ана шу сувдан фойдаланишни кўзда тутувчи комплекс чораларни яқин вақт ичида амалга ошириш керак. Ҳозирги вақтда ҳукуматнинг топшириғига мувофиқ, «Средазгипроводхлопок» институти ана шу объектнинг техник-иқтисодий ва экология асосларини ишлаб чиқмоқда. Чап соҳилда, Туркманистон территориясида ҳам ана шундай тадбирларни амалга ошириш лозим.

Орол денгизининг қуриб бораётган тубидан ва айниқса, Амударё мансабининг шўр қисмидан чанг ва туз кўчишининг олдини олиш мақсадида химия институти, академияга ва бошқа тармоқларга қарашли илмий-тадқиқот институтлари ўта шўрланган, хўжалик жиҳатидан ўзлаштиришга ва фитомелиорацияга яроқсиз тупроқни мустаҳкамлашнинг физик ва химик методлари ҳамда воситаларини ишлаб чиқишлари, шунингдек ўзгариб бораётган территориялардаги туз билан реакцияга кириб, шамол учириб кетмайдиган мустаҳкам қилишга қодир бўлган махсус эритмаларни самолётлар ёрдамида чанглатиш-пуркашнинг энг самарали усулларини синаб кўришлари лозим.

Бу чоралар ҳозирги беш йилликдаёқ саҳронинг кенгайиш жараёнини анча секинлаштириш, халқ хўжалигида катта нобудгарчиликнинг олдини олиш имконини беради.

Муаммонинг ғоят мураккаблиги, комплекслилиги ва кўлами кенглигини ҳисобга олиб, юқорида айтилган чора-тадбирлар билан бир қаторда «Орол» умумиттифоқ комплекс тармоқ программасини ишлаб чиқиш ва шу программага доир муҳим топшириқларни 1990—1995 йиллар халқ хўжалиги планларига киритиш зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг илтимосига мувофиқ, СССР Министрлар Совети ҳукумат комиссиясини тузди. СССР гидрометеорология давлат комитетининг раиси Ю. А. Израэль бошчилик қилаётган бу комиссия катта ишни амалга оширди, зарур тадбирлар комплексини белгилади. Шундан сўнг комиссия аъзолари СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. С. Мураховский раҳбарлигида бу йил республикамизга иккинчи марта келиб, Қорақалпоғистон ва бошқа жойларда бўлдилар, Ўзбекистон партия ва совет ташкилотлари билан биргаликда Орол денгизининг қуриши ва Орол бўйининг даштга айланиши салбий оқибатларини бартараф этиш юзасидан комплекс чора-тадбирларни яна бир бор ишлаб чиқдилар.

Мазкур масала юзасидан қарор лойиҳасининг республикалар ва СССР Госплани билан келишиб, узил-кесил ишлаб чиқилган варианти яқинда СССР Министрлар Советига топширилди ва биз ана шундай ҳужжат яқин вақт ичида қабул қилинади, деб умид қиламиз. Бу қарорнинг амалга оширилиши Амударё қуйи оқимида вужудга келган аҳволни анча яхшилашга имкон беради.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев Ўзбекистон меҳнаткашлари билан яқинда бўлган учрашув чоғида Орол денгизи тақдири тўғрисида билдирган фикрларни зўр қувонч ва умид билан маъқулладик. М. С. Горбачев: «...Орол денгизини қайта тиклашнинг турли вариантлари ишлаб чиқилмоқда», деб айтганди.

Орол ва Оролбўйи муаммоси яқин вақт ичида ижобий ҳал қилинишига ишонамиз.

Э. Ю. ЮСУПОВ,
СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси,

С. К. ЗИЕДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги.

ГАЗЕТХОН:

ХАБАР БЕРАДИ:

АРХЕОЛОГЛАР КЎМАКЧИСИ

Республикамизда, жумладан Тошкент областида қадимий археологик ёдгорликлар кўп. Оққўрғон районидаги Канка шаҳарчасида бир қанча йиллардан буён археологик қазилма ишлари олиб борилмоқда. Шаҳарча икки минг йиллик тарихга эга. 200 гектардан ортиқ майдонни эгаллаган Канкадаги қазиш ишларида 29-ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчилари яқиндан ёрдам беришмоқда. Археологларнинг ёш кўмакчиларидан С. Йўлдошев, Қ. Тоғаев, Ш. Ўринбоев ва бошқалар ўзлари мустақил равишда ишламоқдалар. Ўқувчилар археолог-раҳбарлар бошчилигида X-XIII асрларга оид янги тарихий манбалар топишмоқда.

Шуниси аҳамиятлики, бу ерда қазиб олинган буюмларнинг деярли барини ўқувчилар топишган. Улар орасида қадимги ҳумлар, лаган, пиёлага ўхшаган идишлар, металл ва шишадан ясалган буюмлар, тангалар ҳам бор. «Ўқувчилар бизга яқиндан ёрдам беришяпти, — дейди археолог Г. Богмолов. — Биз уларнинг ишларидан мамнунмиз».

П. СИЛИН.

ТАКЛИФ ЭТАДИ:

УЧРАШУВЛАР КЎПАЙСА...

Й. Охунбобоев номидаги республика медицина билим юртини 1930-40 йилларда битирган собиқ талабаларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Тўпланганлар орасида эндиликда тиббиётнинг турли соҳасида баракали меҳнат қилаётган оддий ҳамширадан тортиб, профессор даражасига кўтарилган медицина ходимлари ҳам бор эди. Учрашувда билим юрти ўқувчилари ижро этган куй ва қўшиқлар айниқса, саҳна асарларидан қўйилган парчалар бизда каттта таассурот қолдирди.

Бўлиб ўтган мазкур учрашув ҳар томондан фойдали бўлди. Билим юртини битириб, жангга отланган, Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган ҳамкасбларимизни хотирладик. Ундан ташқари кекса авлоднинг ёшлар билан бўлган самимий мулоқотининг тарбиявий аҳамияти катта, деб ўйлаймиз. Биз, собиқ талабалар шундай мароқли учрашувни уюштирган билим юрти раҳбарларига миннатдорчилик билдириб, авлодлар учрашуви бошқа билим масканларида ҳам уюштирилса деган ниятда эдик.

Ф. РАМАЗОНОВА,
А. МУҲАРРАМОВА,
Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, шифокорлар.

Э. ЮСУПОВ,
истеъдодли полковник ва бошқалар.

ТАНҚИД ҚИЛАДИ:

ОҚСУВ ДАРЁСИ БУЛҒАНМАСИН

Сув — бебаҳо бойлигимиз, уни булғамайлик, деймиз. Аммо бунга мутлақо риоя этилмаяпти. «Оқ сув» ресторанида ишлатилган сув фильтрланмасдан тўғри дарёга оқиб тушмоқда. Оқова сувлар билан дарёни ифлослантиришда қум-шағал саралаш ва темир-бетон конструкциялари заводига тенг келадигани йўқ. Завод ҳовлисининг саккиз жойидан оқава сувлар чиқиб, дарёни булғамоқда. Улар орасида цемент аралашган, турли ёнилғи аралашмасидан ҳосил бўлган ёғли сув алоҳида ажралиб туради.

— Қилмаган ишимиз, кўрмаган чорамиз қолмади, — дейди район сув ресурсларини муҳофаза қилиш инспектори Баҳодир Турсунов қуюниб. — Завод раҳбарларини бир неча марта огоҳлантирдик. Ҳатто жарима солдик. Натижада ифлос сувни тиндирадиган битта ҳовуз қурилди, холос. Бу билан эса Оқсув дарёси булғанишининг олдини олиб бўлмайди.

Дарё қирғоғида иккита асфальт тайёрлайдиган қозонхона ҳам ўрнатилган. Бу ердан осмонга ўрлаётган қора тутун ҳавони ифлослантирмоқда. Наҳотки, шуни аҳоли пунктидан узоқроқ жойга ўрнатиш мумкин бўлмаса?

С. ИСОМИДДИНОВ,
Китоб райони.

ТВ ҲАФТАЛИК ПРОГРАММА ТВ

27 ИЮНЬ, ДУШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Ойи мен тирикман». Бадиий фильм. 10.15 — Футбол шарҳи. 11.00 — Концерт. 11.40 ва 15.45 — Янгиликлар. 15.55 — КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси делегатлари сўзлайдилар. 16.05 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм, 1- ва 2-серия-лар. 18.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси олдидан. 18.45 — Рассом устахонасида. 19.00 — Фидойи шахслар. 19.35 — «Зелена Гура-88» 21.30 — Время. 22.05 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлари сўзлайдилар. 22.15 — «Қизил гиламдаги уч киши» Телеспектакль. 23.25 — Дунё воқеалари. 23.35 — Футбол шарҳи.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — И. Ойстрах чалади (скрипка). 9.45 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.20 — Итальян тили. 10.50 — «Шарча эса учяпти». «6«А» синфлик йигитлар. Бадиий фильмлар. 11.40 — Мультфильмлар. 12.10 — «Сантьягода ёмғир ёғаяпти». Бадиий фильм. 13.35 — «Оқ, бу вальс...» Музикали дам олиш программаси. 14.15 — Янгиликлар. 14.25 — «Матвейнинг қувончи». Бадиий фильм. 16.00 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 17.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси олдидан. 18.05 — Янгиликлар. 18.15 — Халқаро панорама. 19.00 — Физкультура-спорт программаси. Танаффусда — «Хайрли тун, кичкинтойлар!» 21.30 — Время. 22.05 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлари сўзлайдилар. 22.15 — Ҳужжатли фильмлар. 23.05 — Тонгги почта. 23.35 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 15.00 — «Кундузги сеансга иккита билет». Бадиий фильм. 16.30 — «Абитуриент-88» 17.00 — «Колокольчик». 17.30 — Партия комитети ва қайта қуриш. 18.10 — Мультфильм. 18.15 — «Аср нидоси». Адабий театр. 19.00 — Футбол. «Помир» — «Пахтакор». Танаффусда — Ахборот. 20.50 — Ахборот. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлари сўзлайдилар. 22.15 — Ўзбекистон санъат усталари ва ижодкор ёшларнинг концерти. 23.15 — «Менга сўз беринг». Бадиий фильм, 1-серия.

УзТВ-II. 19.40 — «Қўқон воқеаси». Бадиий фильм, 1-серия. 20.45 — Райком ва қайта қуриш. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.05 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлари сўзлайдилар. 22.15 — Сугориш ишларига эътибор. 22.25 — Шерине. 23.25 — Оталар ерига қасида.

28 ИЮНЬ, СЕШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — «Ильич заставаси». Бадиий фильм, 1 ва 2-қисмлар. 12.35 — С. Прокофьев. 1-симфония. 12.50 — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XIX Бутуниттифоқ конференциясининг очилиши. 20.20 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. 20.40 — «Бригада». Адабий композиция. 21.30 — Время. 22.15 — «1988 йил қўшиқлари». 23.40 — Телефильм. 24.00 — Время.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Концерт. 10.00 — Теннис. Уимблдон турнири. 11.00 — «Ветеранлар, Сизлар учун». 12.00 — А. Платон. «Бу гўзал ва шижоатли оламда». 12.35 — С. Прокофьев. 1-симфония. 12.50 — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XIX Бутуниттифоқ конференциясининг очилиши. 20.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.30 — «Музикали киоск». 21.00 — Ритмик гимнастика. 21.30 — Время. 22.15 — «Бахмал мавсум». «Бадиий фильм. 24.00 — Время.

УзТВ-I. 12.50 — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XIX Бутуниттифоқ конференциясининг очилиши. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Ахборот. 21.20 — Ёзувчи сўз сўрайди. 21.30 — Время. 22.15 — Концерт. 22.50 — «Менга сўз беринг». Бадиий фильм, 2-серия. 24.00 — Время.

УзТВ-II. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — «Қўқон воқеаси». Бадиий фильм, 2-серия. 21.00 — Объективда — қайта қуриш. **Душанба.** 21.30 — Время. 22.15 — Концерт зallари бўйлаб.

29 ИЮНЬ, ЧОРШАНБА

МТ-I 7.00 — «120 минут». 9.05 — Фидойи шахслар. 9.40 — «Қизил гиламдаги уч киши». Телеспектакль. 10.50 — Фильм-концерт. 16.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 16.15 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм, 3-серия. 17.20 — Иқтисодий билимлар асослари. 17.50 — Шеърият лаҳзалари. 17.55 — Янгра, гармонь! 19.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 19.15 — Сиз яратган бог. 19.45 — Дунё воқеалари. 20.05 — Ҳамиша кадр ортида. 21.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлари учун концерт. 24.00 — Время.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Концерт. 9.30 — Ҳужжатли фильм. 10.20 — Немис тили. 10.50 — «Веснухиннинг фантазиялари». Бадиий фильм, 1-серия. 11.55 — Немис тили. 12.25 — «Бахмал мавсум». Бадиий фильм. 14.05 — Мультфильмлар. 14.30 — Янгиликлар. 14.40 — Ҳужжатли фильм. 15.30 — Янгиликлар. 18.45 — Теннис. Уимблдон турнири. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 21.30 — П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари. 22.20— «Иваннинг қайиғи». Бадиий фильм. 24.00 — Время.

УзТВ-I 14.30 — Ҳужжатли фильм. 15.10—«Ҳар доим бўлсин қуёш!» 16.00—XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 16.15 — Пионерлар мамлакатида. 17.00 — Қайта қуриш: муаммолар ва изланишлар. 17.45 — «Юзма-юз». Телеспектакль. 1-қисм. 19.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 19.15 — «Она қалби». Бир саҳнали балет. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси минбари. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — Концерт. 24.00 — Время.

УзТВ-II. 19.25 — Телефильм. 19.35 — «Қўқон воқеаси». Бадиий фильм. 3-серия. 20.40 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар.

30 ИЮНЬ, ПАЙШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Болалар учун фильм. 10.10 — М. Глинканинг симфоник миниатюралари. 10.40 — Ҳужжатли фильмлар. 11.30 — Концерт. 16.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси-да. 16.15 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм, 4-серия. 17.20 — Рус халқ қўшиқлари. 17.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.30— Концерт. 19.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 19.15 — Салом, музика! 19.45 — Мультфильмлар. 20.10 — «Бошқа ишга ўтиш муносабати билан». Бадиий фильм, 1-серия. 20.45 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — СССР халқ артисти И. Кобзон куйлайди. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.15 — «Лўлилар барони» оперетласи мавзуларига ёзилган вальс. 23.25 — Телетомошабин ҳамроҳи. 24.00 — Время.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Фильм-концерт. 9.55 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.25 — Испан тили. 10.55 — «Веснухиннинг фантазиялари». Бадиий фильм, 2-серия. 12.00 — Испан тили. 12.30 — «Иваннинг қайиғи». Бадиий фильм. 14.10 — Бошловчи спортчиларга маслаҳатлар. 14.45 — Янгиликлар. 14.55 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — Концерт. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Теннис. Уимблдон турнири. 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.15 — Қурувчилар «Новатор» Маданият саройининг духовой оркестри чалади. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — Дўстларимиз экрани. 21.55 — Футбол. «Зенит» — «Спартак». 24.00 — Время.

УзТВ-I. 14.30 — Фильм-концерт. 15.00 — Болалар учун фильм. 16.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 16.15 — Кинопрограмма. 17.30 — Агросаноат ва Озиқ-овқат программаси. 17.50 — «Юзма-юз». Телеспектакль, 2-қисм. 19.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 19.15 — «Оқ йўл!». 20.00 — Ахборот. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 —Ўзбек куйларидан концерт. 21.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — Кино, кино. 23.30 — Фильм-концерт. 24.00 — Время.

УзТВ-II. 19.25 — «Олий мақсад сари». Бадиий фильм, 1-серия. 20.50 — Кескин танқид остида. **Душанба.** 21.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — «Диндор амирнинг сўнгги қайлиғи». Спектакль.

1 ИЮЛЬ, ЖУМА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Болалар учун фильм. 9.55 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 10.25 — А. Скрябин. Соната-фантазия. 10.35 — Инсон институти. 16.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 16.15 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм, 5-серия. 17.20— Агросаноат ишлари ва ташвишлари. 17.50 — Совет қўшиқларидан концерт. 18.10 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 19.15 — А. Глазунов. Концерт-вальс. 19.25 — Новаторлар ва консерваторлар. 20.10 — «Бошқа ишга ўтиши муносабати билан». Бадиий фильм, 2-серия. 21.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — Духовой оркестр чалади. 22.30 — Нигоҳ. 24.00 — Время. 01.00 — Музикали программа.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Тюмень филармонияси-нинг солистлари концерти. 9.45 Илмий-оммабоп фильмлар. 10.15 — Инглиз тили. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 10.55 — Болалар учун фильм. 12.00 — Инглиз тили. 12.30 — СССР халқ артисти А. Днишев куйлайди. 12.55 — Дўстларимиз экрани. 13.35 — Мультфильмлар. 14.40 — Янгиликлар. 14.50 — Ҳужжатли фильмлар 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳайвонот оламида. 19.45 — Халқаро конкурс лауреати Ю. Корчинский чалади. 20.00 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Уимблдон турнири. 21.30 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — «Пятницкая кўчасидаги қовоқхона» Бадиий фильм. 24.00 — Вермя.

УзТВ-I. 15.00 — Болалар учун фильм. 16.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 16.15 — «Марина» Бадиий фильм. 17.30 — Биология. 18.00 — Ёшлик. 19.00 — XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида. 19.15 — Кон-церт. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Биз тинчлик истаймиз. 21.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — Санъат устахоналари. 22.30 — Оталар сўзи — ақлнинг кўзи. 23.50 — Ҳужжатли фильм. 24.00 — Время.

УзТВ-II. 19.30 — «Олий мақсад сари» Бадиий фильм. 2-серия. 20.35 — Рақс олами. **Душанба.** 21.15 — XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси кундалиги. 22.00 — Фильм-концерт. 22.40 — «Қайгусиз Отабаов». Бадиий фильм.

2 ИЮЛЬ, ШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Ешлик куйлайди ва рақсга тушади. 9.20 — Мультфильм. 9.35 — Ҳужжатли фильм. 9.55 — Опа-сингил Осоянулар куйлайди. 10.25 — Нега ва нима учун? 10.55 Концерт.

ХАЛҚ АМАЛИЙ САНЪАТИ

УСТАЛАР

60 баҳорни кутиб олган уста Мадаминжон Ҳусайновни наманганликлар яхши танишади. Халқимизнинг бой меросини изчил давом эттираётган бу уста қўлидан чиққан кўплаб иншоотлар ўз гўзаллиги билан ажралиб туради. Тўрт ўғли унинг ёнида меҳнат қилишади.

Суратда: М. Ҳусайнов (ўнгда) фарзандлари Абдумажид (чапда) ва Убайдулла билан тайёрланган нақшларни кўздан кечиришмоқда.

Б. ЮСУПОВ фотоси (ЎзТАГ).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

Футбол: Европа чемпионатида

ҒОЛИБ АНИҚЛАНДИ, ФУТБОЛ ҚАНДАЙ ДАВОМ ЭТАДИ?

СССР — Голландия. 1988 йилги Европа чемпионати финал баҳсининг иштирокчилари. Футбол саҳифаларга ана шу сўзлар ёзиб қўйилади. Сиз газетхонлар жорий номер саҳифаларини кўздан кечираётган пайтингизда Европа қитъасининг энг кучли командаси аниқланган бўлади. Ҳар қалай ғолиб ким бўлишидан қатъи назар, чарм тўп ўйини бундан кейин қандай услубда давом эттирилади, деган савол ҳам кўндаланг бўлиши табиийдир.

Ҳал қилувчи учрашув арафасида жуда кўп тахминлар айтилди. Аввалги учрашувлардаги натижалар, кўрсатилган ўйин услуби таҳлил этилди. Рейтинг жадвали бўйича имкониятлар чамалаб кўрилди. Бунда СССР терма командасига биринчи ўрин берилди.

Ўйиндан олдин унинг натижасини башорат қилувчилар конкурси ҳам бўлиб ўтганлиги қизиқарлидир. Бу кўрикда 193 журналист қатнашди. Уларнинг 12 таси Европа чемпионатининг финалида СССР ва Голландия терма командалари учрашадилар, деб айтишди. Уларнинг ғурури ҳозирда ўзгача. Маънавий қониқиш ҳосил қилган конкурс ғолибларига моддий рағбатлантириш кўрсатиш ҳам амалга оширилади. Мукофотлар орасида спорт анжомлари, турли хилдаги соатлар бор. Энди уларнинг фикри қандай? 12 журналистдан иккитаси финалда Совет Иттифоқи командаси ғолиб чиқади, деб айтган. Қолган ўн журналист Голландия чемпион бўлади дейишди. Голландияликлар 2:1 ҳисобида ғолиб чиқишади — 6 киши шундай тахмин қилган. Ватандошларимиз ғалабасига иноннган яна икки ашаддий мухлис шу ҳисобни тилга олишган.

Мюнхендаги Олимпиада стадиони ўз бағрига 72308 томошабинни олади. Ҳал қилувчи баҳсда СССР терма командаси оқ кийимда. Голландияликлар эса ўзларининг анъанавий сариқ кийимларида майдонга тушишлари эълон қилинган.

СССР — Голландия командалари Европа чемпионатида иккинчи марта бир-бирларига бақамти бўлишди. Группа мусобақасида мамлакатимиз футболчилари 1:0 ҳисобида устун келишди. Мазкур ўйиндаги кураш кескинлиги билан ажралиб турди. Ҳимоячиларимиз голландияликларнинг кучли ўйинчиларини ўз зоналарида «кутиб» олишди, майдонда зона усули қўлланилди. Бу совет футболчиларига ютуқ келтирди. Ҳал қилувчи баҳсда ўйин тактикаси бошқача бўлиши турган гап. Ҳимоя билан бирга дадиллик ва эпчиллик билан қарши ҳужумга ўтиш, дарвозага қулай шароитдан туриб тўп тепиш сингари хислатларни намойиш этган команданинг Европа чемпиони бўлиши аниқ. Ўйин натижаси кўп жиҳатдан ўйинчиларнинг тайёргарлигига ҳам боғлиқлигини иккала команда тренерлари алоҳида эслатиб ўтишган.

СССР терма командаси 1972 йили финал учрашувнинг қатнашчиси бўлиб, ҳурмат шоҳсупасининг иккинчи поғонасини эгаллаган эди. Голландияликлар эса жаҳон чемпионатида икки бор ҳал қилувчи баҳсда қатнашиб, иккаласида мағлубиятга учрашган.

Қучли команда ғолиб чиқди. Европа футболи кўригги ниҳоясига етди. Энди навбат таҳлил, мулоҳаза ва сарҳисобга...

Ҳ. НОСИРОВ, Ҳ. СУЛТОНОВ.

Навбатдаги турда

Биринчи лига вакиллари навбатдаги тур ўйинларини ўтказишди. Унинг натижалари қуйидагича:

«Даугава» — «Динамо» (Бт) — 0:0, СКА «Карпати» — «Гурия» — 4:1, «Ротор» — «Заря» — 3:0, СКА (Ростов) — «Ростсельмаш» — 2:4, «Звезда» — «Шинник» — 2:1, «Геолог» — «Таврия» — 1:0, «ЦСКА — «Динамо» (Ст) — 2:2, «Кузбасс» — «Спартак» — 2:2, «Котайк» — «Колос» — 0:0, «Кубань» — «Металлург» — 1:0. «Помир» ва «Пахтакор» футболчилари бу турда дам олдилар.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

«Ўқитувчи» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида чоп этди.

С. Маҳкамов. Слесарлик ишини ўргатиш. 234 бет. Баҳоси 60 тийин.

Бу ўқув қўлланмасида слесарлик ўқув устахонаси учун бино танлаш, уларда хавфсизлик техникаси қоидаларини ҳисобга олган ҳолда иш ўринлари ва жиҳозларни жойлаштириш масалалари, дастлабки слесарлик ва контрол-ўлчов асбоблари баён қилинган. Слесарлик ишларига оид инструкцион ва технологик карталар, иш чизмалари келтирилган.

Б. Ҳабилов. Иншоотлар динамикаси ва зилзилабардошлиги. 152 бет. Баҳоси 25 тийин.

Ўқув қўлланмаси икки қисмдан иборат. Биринчи қисмда иншоотлар динамикасининг асосий мавзулари баён этилган. Иккинчи қисми биринчи қисмнинг мантиқий давомидан иборат бўлиб, унда иншоотларнинг зилзилабардошлиги ҳақида маълумотлар берилади.

Д. Усмонова. Физикадан масалалар ечиш. 224 бет. Баҳоси 25 тийин.

Қўлланма олий техника ўқув юртларида ва қишлоқ хўжалик институтларида инженер-техник ихтисоси бўйича сиртдан ўқиётган студентлар учун мўлжалланган. Қўлланма умумий физика курси программасига асосан ёзилган бўлиб, унда сиртдан таҳсил кўраётган студентлар физика бўйича берилган контрол топшириқларни бажаришда фойдаланишлари мумкин.

Н. Бикбаева, Л. Левенберг. 2-синфда математика. 244 бет. Баҳоси 65 тийин

Қўлланма тўрт йиллик бошланғич мактабнинг 2-синфи ўқитувчилари учун мўлжалланган. У дарслик ва математика дафтари **билан дарслар** ўтказишга доир методик тавсияларни ўз ичига олади. Китобда курснинг асосий мазмуни ва уни ўрганиш хусусиятлари, шунингдек қисқача методик тавсиялар ва программа материалини дарслар бўйича планлаштириш ёритилади.

Л. Понтрягин. Математик анализ. 92 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китоб математик анализ билан дастлабки танишиш учун мўлжалланган. У математик анализнинг ўрта мактабда ўрганиладиган барча бўлимларига доир материалларни ўз ичига олади. Унда кўпҳадлар, тригонометрик функциялар, кўрсаткичли ва логарифмик функцияларнинг ҳосилалари қаралади. Китобча охирида ҳар бир параграфга доир машқлар берилган.

• *Йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилайлик!*

Шу йилнинг 8 июнь куни Китоб район территориясида елдек учиб кетаётган «Восход» маркали мотоцикл ҳайдовчисини кўрган одамлар бирон кор-ҳол рўй бермасайди, деб ҳайрат билан ёқа ушлашганди.

Дарҳақиқат, мотоцикл ҳайдовчиси Шокир Қўлдошев ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини томоман унутиб шиддат билан тезликни ошириб бораётган бир пайтда фалокат содир бўлди.

Йўл бўйлаб кетаётган мотоциклчи йўлнинг бурилиш қисмига етганда довдираб, ўз йўли қолиб қарама-қарши йўлга чиқиб кетади ва олдинда кетаётган «Т28Х4» маркали трактор прицепининг орқа ғилдирагига бориб зарб билан урилади.

Худди шу куни яна бир мотоцикл ҳайдовчиси ҳам ўз эҳтиёт чорасини кўрмай кетаётган бир пайтда авария сабабчиси бўлди.

Чироқчи районидаги Ленин номли колхоз территориясида ҳеч қаерда ишламай юрган 18 ёшли Алишер Зиётов ҳам акасининг мотоциклини ҳеч қандай ҳайдовчилик гувоҳномасисиз, ёнида уч ўртоғини олиб сайр қилиб юрган бир пайтда тезликни ошириб, рулни бошқаролмай қолади ва мотоцикл ағдарилади. Унда ўтирганлар жароҳатланадилар.

Поплик мотоцикл ҳайдовчиси Усмонали Холматов ҳам йўл ҳаракати қоидасини бузишда ўз ўртоқларини орқада қолдириб кетадиганлардан экан. Усмонали ҳам гўё келишиб олгандек 8 июнь куни район территориясида жойлашган чорраҳада иккинчи даражали йўлтомонидан 1279 марта йўлтранспорт ҳодисалари содир этилди.

Бундай кўнгилсиз воқеалар Фарғона, Тошкент областларида, Наманган, Андижон, Тошкент шаҳарларида кўп учрамоқда.

Юқорида келтириб ўтилган фактлар шундан далолат

Эҳтиёт бўлган яхши

дан кетаётган бўлишига қарамай, асосий йўл бўйлаб келаётган «Жигули» автомашинасини қўйиб юбориш ўрнига ундан олдинроқ ҳаракат қилиб, тўқнашув сабабчиси бўлди. Бунда ҳам мотоцикл ҳайдовчиси машинага зарб билан урилади.

8 июнь куни республика кўча ва йўлларида фақат мотоцикл ва велосипед ҳайдовчилари томонидан 13 марта йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлиб, 13 киши касалхонага тушди. Агар рақамларга мурожаат қилсак, шу йилнинг беш ойи мобайнида республика кўча ва йўлларида мотоцикл ҳайдовчилари бериди. Шахсий машина ҳайдовчилар, мотоцикл эгалари ўртасида кенг профилактика-тушунтириш ишлари олиб бориш қониқарсиз аҳволда. Шунингдек, республика шаҳар ва область, район автоҳаваскорлар кўнгилли жамияти аъзолари бу соҳадаги ўз ишларини жонлантиришлари керак.

Ҳозирги кунда республикадаги шахсий автомашина ва мотоцикл эгаларининг бор йўғи 12 процентигина автомотоҳаваскорлар кўнгилли жамияти аъзолигига қабул қилинган бўлиб, улар ўртасида олиб борилаётган профилактика ишлари талабга жавоб бермайди. Бундан ташқари жамият аъзолигига жалб этиш иши ҳам қониқарсиз аҳволда.

Автотранспорт ҳайдовчилари шуни унутмасликлари керакки, ҳар бир автотранспорт рулида ўтирган шахс ҳар доим йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилиши ва ўз эҳтиёт чораларини кўриши керак.

Бундан ташқари, мотоцикл ҳайдовчилари йўлга чиқишдан аввал мотоциклнинг техник ҳолатига алоҳида эътибор беришлари шарт. Чунки носоз транспортни бошқариш ҳам бахтсиз ҳодисаларга олиб келиши мумкин. Шу сабабли ҳам айниқса, мотоциклнинг тормоз ҳолатини, руль бошқариш системасини ҳамда ёритгич анжомларини диққат билан кўздан кечириш зарур. Мотоциклни бошқаришдан олдин мотошлемни кийиб, йўлда юрганда йўл ҳаракати қоидаларига қатъий равишда риоя қилиши лозим.

Қ. МУҲАММАДЖОНОВ, республика Давлат автомобиль инспекцияси ходими, милиция капитани.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМ: машинасозликда экономика ва бошқарув; қурилишда экономика ва бошқарув; геологик суратга олиш, қазилма бойликларни излаш ва разведка қилиш; разведка ва излашнинг геофизик усуллари: гидрогеология ва инженерлик геологияси; нефть ва газ геологияси; қазилма бойликлар конларини разведка қилиш технологияси ва техникаси; маркшейдерлик иши; фойдали қазилма конларни қазиб олишнинг ер ости усуллари; очиқ кон ишлари; нефть ва газ конларини ишга тушириш ва улардан фойдаланиш; газ-нефть қувурлари ва газ-нефть омборларини лойиҳалаш қуриш ва фойдаланиш; нефть ва газ қудуқларини бурғулаш; электр станциялари; электр энергетика системалари ва тармоқлари; гидроэлектр энергетика; электр билан таъминлаш (саноат корхоналарини, шаҳар ва қишлоқ хўжалигини, кон саноатини); иссиқлик электр станциялари; иссиқлик электр станцияларида сув ва ёнилғи технологияси; саноат иссиқлик энергетикаси: рангли металлар металлургияси; металл қирқиш станоклари ва асбоб-ускуналари; қуюв ишлаб чиқариш машиналари ва технологияси; металларни босим билан ишлаш технологияси ва машиналари; пайвандлаш ишларининг жиҳозлари ва унинг технологияси; самолётсозлик ва вертолётсозлик; ички ёниш двигателлари: автомобиль ва трактор-созлик; қишлоқ хўжалик машинасозлиги; паст ҳарорат техникаси; кон машиналари ва ускуналари; химия ҳамда қурилиш материаллари ишлаб чиқариш саноати машиналари ва қурилмалари; электромеханика; электр изоляцияси, кабель ва конденсатор техникаси: физика электроникаси; микроэлектроника ва ярим ўтказгич асбоблари; саноат электроникаси; техника системаларини бошқариш ва автоматлаштириш; технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш робототехника системалари ва комплекслари; саноат қурилмалари ва технологик комплексларда электр узатишни автоматлаштириш; ҳисоблаш машиналари, комплекслари, системалари ва тармоқлари; информацияларни ишлаб беришни ва бошқаришни автоматлаштирилган системалари: ҳисоблаш техникаси ва автоматлаштирилган системаларни программа билан таъминлаш; электрон ҳисоблаш воситаларини конструкциясини тузиш ва унинг технологияси; радиотехника; радиоэлектроника воситалари технологияси ва уни конструкциялаш; органик моддаларнинг химиявий технологияси; анорганик моддаларнинг химиявий технологияси; ёқилғи ва углерод материалларининг химиявий технологияси: пластмасса ва эластомерларни қайта ишлаш технологияси: сопол ва ўтга чидамли нометалл материалларнинг кимёвий технологияси; ёғочсозлик технологияси; ачитқи ишлаб чиқариш ва виночилик технологияси; ёғ технологияси; консервалаш технологияси; архитектура; саноат ва граждан қурилиши: гидротехника қурилиши; қурилиш буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; иссиқлик-газ билан таъминлаш ва вентиляция; сув билан таъминлаш, канализация, сув ресурсларидан рационал фойдаланиш ва муҳофаза этиш; амалий геодезия.

КЕЧКИ БЎЛИМ: машинасозликда экономика ва бошқарув; қурилишда экономика ва бошқарув; ишлаб чиқаришни ташкил этиш; электр станциялари; электр энергетика системалари ва тармоқлари: саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш; саноат иссиқлик энергетикаси; машинасозлик технологияси; металл қирқиш станоклари ва асбоб-ускуналари; қуюв ишлаб чиқариш машиналари ва технологияси; металларни босим билан ишлаш технологияси ва машиналари; пайвандлаш ишларининг жиҳозлари ва унинг технологияси; самолётсозлик ва вертолётсозлик: автомобиль ва тракторсозлик; трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги; паст ҳарорат техникаси ва физикаси; электр изоляцияси, кабель ва конденсатор техникаси; микроэлектроника ва ярим ўтказгич асбоблари; саноат электроникаси; техника системаларини бошқариш ва автоматлаштириш; саноат қурилмалари ва технологик комплексларда электр узатишни автоматлаштириш; радиоэлектроника; информациялар ишлаб бериш ва бошқарувнинг автоматлаштирилган системалари; ҳисоблаш техникаси ва автоматлаштирилган системаларни программа билан таъминлаш; электрон ҳисоблаш воситалари конструкциясини тузиш ва унинг технологияси; радиоэлектроника воситалари технологияси ва конструкциясини тузиш; ёғочсозлик технологияси; архитектура: саноат ва граждан қурилиши, қурилиш буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш, иссиқлик-газ билан таъминлаш ва вентиляция; сув билан таъминлаш, канализация, сув ресурсларидан рационал фойдаланиш ва муҳофаза қилиш; амалий геодезия.

СИРТҚИ БЎЛИМ: қурилишда экономика ва бошқарув; геологик суратга олиш, қазилма бойликларни излаш ва разведка қилиш; гидрогеология ва инженерлик геологияси; нефть ва газ геологияси; қазилма бойликлар конларини разведка қилиш технологияси; очиқ кон ишлари; нефть ва газ конларини ишга тушириш ва улардан фойдаланиш; газ-нефть қувурлари ва газ-нефть омборларини лойиҳалаш, қуриш ва фойдаланиш; нефть ва газ қудуқларини бурғулаш; электр станциялари, электр-энергетика системалари ва тармоқлари: саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш; саноат иссиқлик энергетикаси; машинасозлик технологияси; қуюв ишлаб чиқариши машиналари ва технологияси; металларни босим билан ишлаш технологияси ва машиналари; пайвандлаш ишларининг жиҳозлари ва унинг технологияси; автомобиль ва тракторсозлик: трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги; паст ҳарорат техникаси ва физикаси; кон машиналари ва ускуналари; кимё ҳамда қурилиш машиналари ишлаб чиқариш саноати машиналари ва қурилмалари; саноат қурилмалари ва технологик комплексларда электр узатишни автоматлаштириш; органик моддаларнинг химиявий технологияси; пластмасса ва эластомерларни қайта ишлаш технологияси: сопол ва ўтга чидамли нометалл материалларнинг химиявий технологияси; ёғочсозлик технологияси; ёғ технологияси; саноат ва граждан қурилиш буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; иссиқлик-газ билан таъминлаш ва вентиляция; сув билан таъминлаш; канализация, сув ресурсларидан рационал фойдаланиш ва муҳофаза этиш.

ОЛМАЛИҚ КЕЧКИ КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ

Фойдали қазилмаларни бойитиш; очиқ кон ишлари; рангли металлар металлургияси; кон машиналари ва ускуналари; саноат қурилмалари ва технологик комплексларида электр узатишни автоматлаштириш; саноат ва граждан қурилиши.

ЧИРЧИҚ КЕЧКИ ФАКУЛЬТЕТИ

Машинасозлик технологияси; металларни босим билан ишлаш технологияси ва машиналари; химия ҳамда қурилиш материаллари ишлаб чиқариш саноати машиналари ва қурилмалари; электромеханика; технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш; саноат қурилмалари ва технологик комплексларида электр узатишни автоматлаштириш; органик моддаларнинг кимёвий технологияси: анорганик моддаларнинг химиявий технологияси; саноат ва граждан қурилиши;

АНГРЕН КЕЧКИ УМУМТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ

Фойдали қазилма конларини қазиб олишнинг ер ости усуллари; очиқ кон ишлари; саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш; иссиқлик электр станциялари; пластмасса ва эластомерларни қайта ишлаш технологияси: сопол ва ўтга чидамли нометалл материалларнинг кимёвий технологияси; саноат ва граждан қурилиши;

НАВОИЙ БЎЛИМИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА: саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш; машинасозлик технологияси; сопол ва ўтга чидамли нометалл материалларнинг кимёвий технологияси; саноат ва граждан қурилиши:

КЕЧКИ БЎЛИМГА: саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш; машинасозлик технологияси; анорганик моддаларнинг кимёвий технологияси; саноат ва граждан қурилиши; қурилма буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш;

СИРТҚИ БЎЛИМГА: саноат корхоналари, шаҳарлар ва қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш; машинасозлик технологияси; саноат ва граждан қурилиши.

ЖИЗЗАХ ФИЛИАЛИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА: саноат ва граждан қурилиши; қурилиш буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; сув билан таъминлаш, канализация, сув ресурсларидан рационал фойдаланиш ва муҳофаза этиш;

КЕЧКИ БЎЛИМГА: саноат ва граждан қурилиши: қурилиш буюмлари ва конструкцияларини ишлаб чиқариш; сув билан таъминлаш, канализация, сув ресурсларидан рационал фойдаланиш ва муҳофаза этиш.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ШАРТЛАРИ:

Ўрта маълумотли СССР гражданлари ва СССР да истиқомат қилувчи чет давлатлар гражданлари олий ўқув юртларига кириш ҳуқуқига эгадирлар; кундузги таълимга — 35 ёшгача, ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олиш учун — ёши чекланмаган ҳолда (ёшидан қатъий назар).

Танлаган мутахассисликлари бўйича ишлаётганлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга қабул қилинади.

Сиртқи бўлимга кирувчилар турар-жойлари яқинидаги ўзларини қизиқтирган мутахассислиги бўлган олий ўқув юртларига қабул қилишни сўраб ариза берадилар.

ИНСТИТУТГА КИРУВЧИЛАРДАН АРИЗАЛАР ҚУЙИДАГИ МУДДАТЛАРДА ҚАБУЛ ҚИЛИБ ОЛИНАДИ:
— КУНДУЗГИ ТАЪЛИМГА 15 ИЮЛГАЧА;
— КЕЧКИ ТАЪЛИМГА 19 АВГУСТГАЧА;
— СИРТҚИ ТАЪЛИМГА 19 АВГУСТГАЧА.

Институтга кирувчиларнинг қабул комиссиясига тақдим этадиган ҳужжатлари рўйхати: ариза, ўрта маълумоти тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси, сўнгги иш ёки ўқиш жойидан характеристика (йўлланма), 086 V формадаги медицина справкаси, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (иш стажига эга бўлганлар учун), 3х4 см. ҳажмда 6 та фотосурат.

ПАСПОРТ ВА ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА АЛОҚАДОРЛИГИ ҲАҚИДАГИ ҲУЖЖАТ ШАХСАН КУРСАТИЛАДИ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ ҚУЙИДАГИ МУДДАТЛАРДА ЎТКАЗИЛАДИ:

— КУНДУЗГИ ТАЪЛИМ УЧУН 16 ИЮЛДАН 2 АВГУСТГАЧА; — КЕЧКИ ВА СИРТҚИ ТАЪЛИМ УЧУН 5 АВГУСТДАН 15 АВГУСТГАЧА ВА 20 АВГУСТДАН 31 АВГУСТГАЧА.

ТошПИга кириш учун учта фандан ёзма имтиҳон топшириш белгиланган. Улардан иккитаси ихтисосга оид (конкурсли) фанлардан бўлиб, 5 балли системада баҳоланади, битта фандан — ўзбек ёки рус тили ва адабиётидан (конкурсдан ташқари) 2 балли системада — «қониқарли» ва «қониқарсиз» деб баҳоланади.

Кириш имтиҳонлари танланган ихтисослигига қараб топширилади:

техника ва инженер-иқтисодчи ихтисосликларига математика (ёзма) ва физика (ёзма) — конкурсли, ўзбек ёки рус тили ва адабиёти (ёзма) — конкурсдан ташқари;

химия-технологияси ва технологик ихтисосликларига: химия (ёзма) ва физика (ёзма) — конкурсли, ўзбек ёки рус тили ва адабиёти (ёзма) конкурсдан ташқари;

архитектура ихтисослигига: расм ва чизмачилик — конкурсли, ўзбек ёки рус тили ва адабиёти (ёзма) — конкурсдан ташқари.

ЭСЛАТМА: миллий мактабни тамомлаб рус тилида ўқитиладиган группага кириш истагини билдирганлар диктант (рус тили) топширадилар.

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаллар, ўрта махсус ўқув юртлари ёки ўрта ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли дипломлар билан тамомлаганлар битта имтиҳон топширадилар:

— геологик-разведка, кон-металлургия, механика-машинасозлик, трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги, самолётсозлик, саноат ва граждан қурилиши, автоматлаштирилган бошқариш системалари, инженер-қурилиш факультетларида математика (ёзма);

— радиоэлектроника ва автоматика, нефть ва газ, энергетика, саноат энергетикаси факультетларида — физика (ёзма);

— химия-технология факультети ҳамда 1006, 1102, 2501, 2504 технология ихтисосларида — химия (ёзма);
— архитектура факультетида — расм.

«Беш» баҳо олинган тақдирда улар бошқа имтиҳонлардан озод этиладилар ва олий ўқув юртига қабул қилинадилар. «Тўрт» ёки «уч» баҳо олинган тақдирда бошқа имтиҳонларни ҳам топширадилар.

Ўрта таълим базасида ҳунар-техника билим юртини имтиёзли диплом билан тамомлаганлар эгаллаган касбга мувофиқ келувчи ихтисослик бўйича ўқишга кираётганларида бу тартиб уларга ҳам тегишли бўлади.

ТошПИ ДА ҚУЙИДАГИ ЎТА НОЕБ ИХТИСОСЛИКЛАР БУЙИЧА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ:

геологик суратга олиш, қазилма бойликларни излаш ва разведка қилиш, қазилма бойликлар конларини разведка қилиш технологияси ва техникаси, маркшейдерлик иши, фойдали қазилма конларини қазиб олишнинг ерости усуллари, очиқ кон ишлари, нефть ва газ конларини ишга тушириш ва улардан фойдаланиш, электр-энергетика системалари ва тармоқлари, иссиқлик электр станциялари, иссиқлик электр станцияларида сув ва ёнилғи технологияси, саноат иссиқлик энергетикаси, рангли металлар металлургияси, машинасозлик технологияси, металл қирқиш станоклари ва асбоб-ускуналари, қуюв ишлаб чиқариш машиналари ва технологияси, металларни босим билан ишлаш технологияси ва машиналари, пайвандлаш ишларнинг жиҳозлари ва унинг технологияси, кон машиналари ва ускуналари, химия қурилиш материаллари ишлаб чиқариш саноат машиналари ва қурилмалари, электромеханика, электр изоляция, кабель ва конденсатор техникаси, саноат қурилмалари ва технологик комплексларда электр узатишни автоматлаштириш, робототехника системалари ва комплекслари, ҳисоблаш машиналари, комплекслари, системалари ва тармоқлари, электрон ҳисоблаш воситаларини конструкциясини тузиш ва унинг технологияси, нефть ва газ қудуқларини бурғулаш, анорганик моддаларнинг химиявий технологияси, ёқилғи ва углерод материалларнинг кимёвий технологияси, пластмасса ва эластомерларни қайта ишлаш технологияси, амалий геодезия.

Ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль ёки ўрта махсус ўқув юртлари, ўрта ҳунар-техника билим юртларини имтиёзли диплом билан тамомлаганлар бу ихтисосликларга кириш имтиҳонларисиз суҳбат натижалари бўйича қабул қилинадилар.

Танланган ихтисослик бўйича ўрта махсус маълумотга эга бўлган ва шу соҳада камида бир йил ишлаганлар кириш имтиҳонларисиз суҳбат натижалари бўйича ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқишга қабул қилинади.

Институтга кирувчилар кириш имтиҳонларида тўплаган баллари сонига қараб олий ўқув юртига қабул қилинадилар.

Запасга бўшатилган ва белгиланган ҳукумат имтиёзларидан фойдаланувчи ҳарбий хизматчилар, етим болалар, ота-онаси қаровисиз қолган болалар кириш имтиҳонларидан ижобий баҳо олганларидагина конкурссиз қабул қилинади.

Танланган ихтисослик бўйича камида бир йил ишлаганлар, кейинги уч йил ичида запасга бўшатилган ҳарбий хизматчилар ўрта махсус ва ҳунар-техника билим юртларини тамомлаб турдош ихтисосликка кирувчилар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда дастлабки конкурс бўйича қабул қилинадилар.

Барча кириш имтиҳонлари ўрта умумий таълим мактаби ўқув программасига мувофиқ тарзда ўтказилади.

Бошқа шаҳарлардан келган ҳамма абитуриентлар фақат кириш имтиҳони даврида ётоқхона билан таъминланадилар.

Қабул комиссияси адреси: 700011, Тошкент шаҳри, ГСП, Навоий кўчаси, 13-уй. Тошкент Политехника институти қабул комиссияси. Телефон: 41-18-5..

Р. — 16716. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. А. — 146. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12